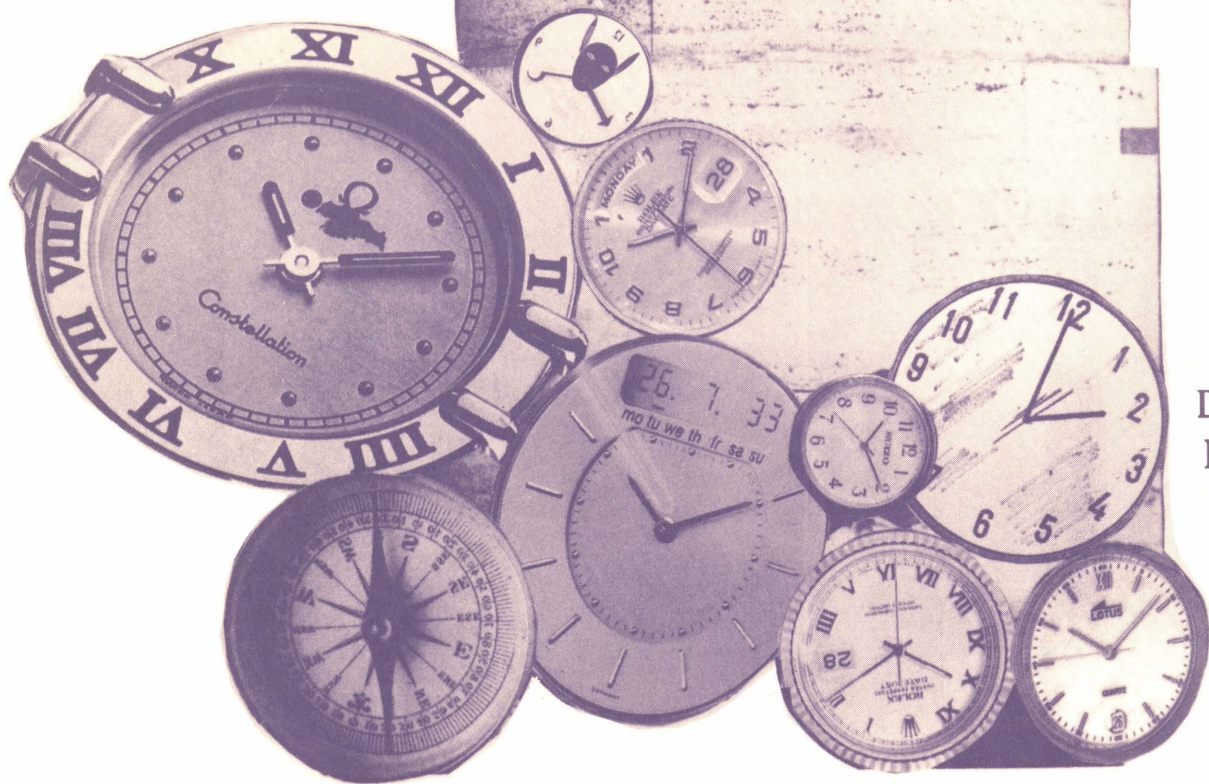

CLUC DE SEDA

REVISTA D'INFORMACIÓ, CREACIÓ I CRÍTICA-3

UNIVERSITAT
JAUME I

CASTELLÓ
DE LA PLANA
PRIMAVERA
1993

S U M A R I

EDITORIAL 3

EL CUC OPINA

UNIVERSITAT

Vespres de glòria 6
Jaume Miralles

Història: RIP 7
Xavier Valls

ENTREVISTA:
Hem fet un xicotet miracle entre tots.
Entrevista a Arcadi García i Sanz 8
Fernando Guerrero i Juan Carlos Serrano

SOCIETAT

El hombre y la sociedad moderna 11
Carlos Castelló

Qui ho entenga, per a ell 12
Jaume Miralles

Novel·les, hòmens i mitges de seda 13
Marisa Domínguez

CUC LITERARI

DFGM.AHPL 16
Fernando Guerrero

No puede acallarme la voz 17
Fernando Mombiela

La experiencia enseña 17
Fernando Mombiela

Divagacions d'un no ningú 18
M. Carmen Salomé

Υν γενετ χαπ αλ Αποχαλιτσι 19
M. Carmen Salomé

El juego de la mona 20
Juan Carlos Serrano

Otoño 22
Carlos Castelló

Cor, cordis 23
Marisa Domínguez

Coneixement. Pense, visc, per tant...¿Sent?
Olga M. 24

A tí
M. Carmen Salomé 25

Cautivada
Patricia Maestro 25

Ser o no ser poeta
M. Carmen Salomé 25

Entrevista a Morcillo
Marisa Domínguez i Pedro Bastida 28

Bruce Lee: lluitador abans que actor
Fernando Guerrero 31

**CUC
CINE I
MUSICA**

Retira't Barbara
Fernando Guerrero 32

És Egipte un regal del Nil?
Eduard Blanes i Calvo 34

Poesia i nacions oprimides
Anònim 38

**CUC
CRÍTIC**

Bukowski, la forja d'un escriptor
Pedro Bastida 41

Aplaudiments i estirada d'orelles 45

Cites 46

Carta a un bombón 47

**CUC
VARIETATS**

Anuncis per paraules 48

EQUIP DE REDACCIÓ

Carlos Castelló Grañana - 5è Dret
Juan Carlos Serrano Marzá - 4t. Dret
Fernando Guerrero Monfort - 4t. Dret
Pedro Bastida Vidal - 3r. Dret
Xavier Valls Torlà - 2n. Història
M. Carmen Salomé Albiol - 2n. Filologia Anglesa
Marisa Domínguez Montins - 2n. Humanitats
Jaume Miralles Castelló - 2n. Humanitats

Portada
Jorge Ramos i Marisa Domínguez

Dibuixos
M. Carmen Salomé

Còmics:

Samaruc
Miguel Tamaret

Bernardino
Fernando Guerrero

CONTACTES

Local de la Delegació d'Estudiants o Direcció de Publicacions
Campus de Penyeta Roja • 12071 Castelló de la Plana
Telèfons 34 56 80 / ext. 4197 • 34 58 67 • Fax 34 58 44

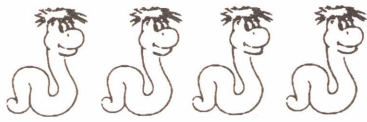
EDICIÓ

Publicacions de la Universitat Jaume I
Gràfiques Montañés - Castelló de la Plana
Dipòsit legal CS 74-1991

Aquesta revista està editada
amb el patrocini de B. P. Oil España, S.A.

BP OIL

EDITORIAL

Incomprensiblement aquesta colla de bojos es fa de nou present.

Feta la presentació anem a parlar de les qüestions de la Universitat una vegada ha passat un curs sencer i se suposa que ja s'han de vore les coses més clares, almenys en teoria.

El cert és que s'han incomplert moltes promeses, sobretot referents a la implantació de carreres noves. La Jaume I ha jugat amb les il·lusions i els diners de la gent. Molts esperaven matricular-se en unes carreres que no estan ni se sap quan estaran, com és el cas de Traducció i Interpretació. En allò que sí que s'han donat pressa és en abolir les antigues i històriques titulacions que tots suposàvem profundament arrelades en l'ensenyança i la cultura castellanenca. Les carreres que s'han salvat de la *cremà* així com les imposades pel Decret de Nova Planta gaudeixen d'uns plans d'estudis «petagògics» de dubtosa viabilitat.

Per un altra banda, dia a dia podem observar extasiats la celeritat amb què es realitzen les obres de la construcció del Campus Universitari del qual podrem disposar íntegrament per al mil·lenni que ve. (Però no sabem si a principis o a finals).

Amb aquest esplèndid panorama els alumnes hem pagat gustosos les inflades taxes de matrícula. La veritat és que val la pena.

Quant a la revista hem d'agrair el suport rebut per part dels directius de la Universitat que van fer possible l'aparició, un poc tardana, tot s'ha dir, del número dos d'aquesta publicació.

L'any passat la distribució de cara a l'alumnat va estar un poc fantasma, inexistent, per haver eixit al carrer tard i sense

promoció. De fet, a principis del present curs encara es venien exemplars al SIAE. L'escàs èxit que ha tingut no és tan sols atribuïble a l'àmbit burocràtic, sinó també a la passivitat que l'estudiant mostra davant tot allò que requereix un esforç més enllà de l'estricta ensenyança.

Volem dir amb això que necessitem la teua col·laboració i que la revista esdevinga un autèntic for de debat de la comunitat universitària.

**EL CUC
OPINA**

VESPRES DE GLÒRIA

Darrerament no tant, però els fets d'estudiar al campus de la carretera de Borriol i situar-se la «burro-cràcia» al de la Penyeta Roja m'han obligat a sentir-me turista gratuït en més d'una ocasió. Pel mateix preu, el viatge no pot oferir, precisament, moltes obres dignes d'admiració. Potser perquè vaig de tant en tant i no diàriament em fixe en les coses com si foren noves, sense caure en l'*aplatanant* rutina.

He vist un barri mig marginat, a l'altra banda de la ciutat. U reflexiona sobre el per què d'aqueix aïllament, que no es queda només en l'estricta sentit geogràfic, sinó que també és senyal de separarisme social. No és allò exactament una urbanització allunyada plena de xalets de rics. Al contrari. No obstant, a un costat del barri se situa una pròspera indústria. Al gran aparcament s'apiloten els cotxes modestos dels treballadors. Un poc apartats, perfectament coberts de la pluja, estan aparcats cotxes que valen prou més que els de qualsevol assalariat. De qui són aquests?

Recorde també una escola. La bona voluntat es fa patent, però se'm fa difícil pensar que n'isca cap eminència. Tan sols gent per a treballar a la fàbrica (que és una cosa ben honrada) i per a omplir el quarter construït a vora carretera. Sempre que passe pel costat tinc la sensació de que m'ha de caure una granada damunt. Total, que un quarter només té connotacions negatives (heroïques, diuen alguns). Travesse l'autopista. Van tots fugint d'estampida. Suppose que deuen saber on van i per què corren tant. Ara, que no m'estranyaria que amb els cinc sentits posats en controlar el vehicle s'oblidaren que tenen un destí.

A la porta de l'edifici de Penyeta Roja, on estan els capitosts d'aquesta universitat, hi ha un o dos guàrdies. No es fien. Que potser han fet alguna cosa que ells creguen motiu de rebel·lió per al poble?

En estar tot això en mig de dos temples del saber, u es pregunta si és que tota aqueixa misèria forma part dels programes pedagògics i que ens insta a estudiar per a no caure en açò. Me'n recorde d'una cançó de Barón Rojo que diu: «¿Cuando los gobernantes funcionarán de un modo racional? ¡Ellos! Que se pasaron media vida en la universidad.» Què farem quan serem hòmens/dones amb un titolet baix del braç? Intentarem solucionar el problema?

Tornant ja de complir els tràmits «burro-cràtics» m'he adonat que, a més, hi ha un cementiri de cotxes. I poc més avant, de despulles humanes. Quin horror! He notat que l'arquitectura dels nínxols i la de l'edifici C on estudie són enormement paregudes. Maleïda casualitat! Perquè vull pensar que només és una casualitat...

JAUME MIRALLES

HISTÒRIA: RIP

Els pensaments quan se senten lliures es refugien en les il·lusions venideres o en els records. La memòria, coneixedora que en la vida hom passa per agradables i per desagradables situacions, sap oblidar-se de les roines i ens transporta sempre als bons temps. En un d'aquestos viatges retrospectius al meu passat em vaig vore transportat a un setè d'EGB. Una professora, gran defensora de la moral catòlica oficial, ens feia fer en les seus classes redaccions. Tots els anys i en tots els alumnes es repetien els temes. La contaminació i les drogues eren els més elegits. Aquella enginyosa dona va decidir que ningú fera determinats temes perquè ja estava farta d'escoltar sempre les mateixes coses. La veritat siga dita, faltava originalitat. Però ara, en la perspectiva que m'ha pogut donar una dècada, em pareix llastimosa la postura d'aquesta mestra d'escola. Si un tema es repeteix és sense dubtes perquè és important i està present en les nostres preocupacions.

A la Universitat Jaume I portem un camí paregut. La cúpula dirigent hi ha assumptes que està farta d' sentir-los. Els considera no importants i com a conseqüència redundants i passats. Aquest és el cas que pateix la llicenciatura de Geografia i Història. La seua desaparició dels plans d'estudis no preocupa ningú i no mereix cap tipus d'explicació. Preguntar quins són els interessos que promouen aquest assassinat és més inútil quan més insistent.

La Universitat, que vol estar prop i ser atesa en les realitats de les nostres comarques, ha estat ignorant en aquest aspecte. A Castelló hi ha una escola d'historiadors que es menegen, investiguen, publiquen, descobreixen les nostres arrels. Formen un col·lectiu important.

Com curiosa solució a mitges es promocionen els doctorats d'aquesta llicenciatura mentre se li dóna mort en la base.

Fa un temps circulaven uns fullets de protesta els quals es titulaven: «¿Qui escriurà la història de la Jaume I?» N'estic segur que jo no. No m'agraden les històries negres plenes d'embolics. Són més pròpies per a detectius ficticis del tarannà d'Hercules Poirot o Sherlock Holmes.

Sols queden dos cursos perquè els últims geògrafs o historiadors que aquí s'hauran format abandonen la nostra Universitat amb el desvinculament i el trencament d'una bonica i estranya tradició que això suposa.

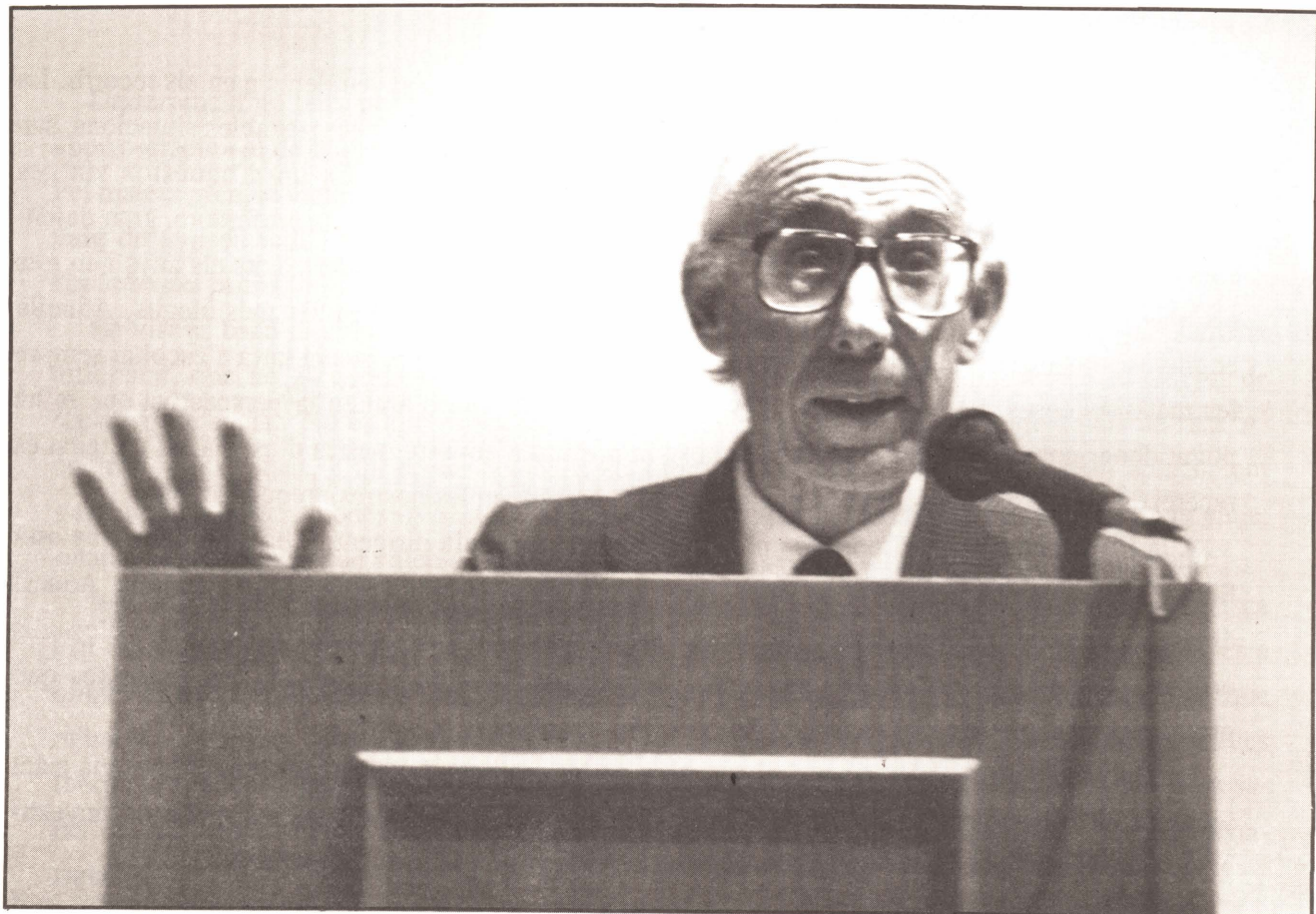
En dos anys el *miserere* que ha acompanyat la moribunda carrera deixarà d'oír-se pels corredors. Les banderes es posaran a mitja alçada. Hi sonarà el *Requiem* de Mozart. No es mereix menys la nostra història.

Cada volta entenc menys el poder que mana en aquest món just, democràtic, socialista i fals. Cada volta li tinc menys respecte; i en canvi em fa més por.

XAVIER VALLS

ENTREVISTA

ARCADI GARCÍA: HEM FET UN XICOTET MIRACLE ENTRE TOTS

Arcadi García i Sanz (la Vall d'Uixó, 1926) és historiador i especialista en dret medieval. Fill d'Honori García i García, es va formar a Vic i a Barcelona, on va iniciar la carrera de Dret (1943-1946); es va llicenciar a València (1948) i es va doctorar a Barcelona (1983). De la seua extensa producció destaca *Furs de València I* (1970), *Furs de València II* (1974), *Furs de València III* (1978) i *Furs de València IV* (1983). Uneix els esforços amb Germà Colón i ací tenim *Comandas comercials barcelonesas de la Baja Edad Media* (1973); en col·laboració amb José M. Madurell, *Historia de la marina catalana* (1977); *Assegurances i canvis marítics medievals a Barcelona* (en dos volums, 1983), amb M. Teresa Ferrer, i el *Llibre del Consolat de Mar I, II i III*, al costat de Germà Colón.

Són les quatre de la vesprada i encara no ha dinat (en realitat, nosaltres tampoc). Arcadi ens rep amb un dia de retard, però desfent-se en excuses. Seiem davant per davant; ell s'encén un cigarret i...

ARC.- ¡Disparen!

CUC.- *Vostè és un fumador empedreït...*

ARC.- Sí, sí. Sempre tinc el cigarret a la boca; encara que, la veritat, no crec que fume tant.

CUC.- *¿Com va ser la seua època universitària?*

ARC.- Mai vaig suspendre una assignatura, perquè era aplicat. No obstant això, m'ha passat de tot. No vaig ser un estudiant tan excel·lent. Per exemple, en dret fiscal em vaig traure el llibre en l'examen, i quan no m'abellia anar a classe, doncs no hi anava i prenia el sol.

CUC.- *¿Com va ser la seua relació amb Joan Fuster?*

ARC.- El vaig conèixer a la universitat, encara que ell era més gran. Ens reuníem al TEU amb bohemis, encara que nosaltres no n'érem. Allò de les tertúlies s'ha de desmitificar. Era un fenomen espontani en què es parlava de tot i no sempre amb la mateixa gent.

CUC.- *Explicar la mateixa assignatura, ¿és com menjar tots els dies el mateix? ¿O és tan sols un complement de la veritable vocació: la investigació?*

ARC.- A classe m'esforce per subjectar-me a un programa. Fer classe no em molesta, em molesta subjectar-me al programa. El que passa és que tot es concentra i es torna formal. Crec que amb els alumnes de cinquè, enguany aprofundiré en el que és més bàsic. El programa ha de ser una simple guia.

CUC.- *¿Ha dedicat moltes hores de treball a la seua labor?*

ARC.- Set dies a la setmana. I per pura voluntat. Les biblioteques han estat la meua segona casa.

CUC.- *¿Es considera un d'aquells professor suspendors per als quals tots estan suspesos mentre no es demostre el contrari?*

ARC.- El que no arriba a l'aprovat, el suspenc sense cap problema de consciència. El que m'agrada és atendre els suspesos. El professor ha d'estar per redimir-los i ajudar-los a aprovar. Per a mi, l'alumne està aprovat mentre no es demostre el contrari. En el fons, ¿què són els professors sense estudiants? ¡RES! Cada artista té el seu públic, i els professors també.

CUC.- *¿Quina visió té dels estudiants d'avui?*

ARC.- Lamente decebre'l, però jo els veig com sempre, encara que mengen més llepolies. Això no obstant, l'estudiant d'avui té motivacions diferents. ¿Per què? La universitat d'ara engloba estudiants d'extraccions socials diferents. No hi ha l'espècimen amb característiques singularitzades.

CUC.- *¿Sabria distingir l'examen d'un home del d'una dona?*

ARC.- Possiblement, em basaria en el detallisme. L'examen d'un home pot ser més rude, però també més profund.

CUC.- *¿Hi ha predisposició a ser més condescendents amb les dones?*

ARC.- Sí, potser siga perquè tinguen la llàgrima fàcil.

CUC.- *¿Com veu el camí pres per la recent universitat?*

ARC.- Jo crec que hi ha un bon camí. És una universitat xicoteta, però Harvard també ho és. Jo crec que hi ha mancances humanes. Hi ha professors que es queixen de la falta de mitjans materials. Pot ser cert, però cert és que hi ha grans àrees sense titular, i això no és bo. Tanmateix, en general, hem fet un xicotet miracle entre tots. S'ha posat en marxa una universitat, i a tota marxa. Una universitat no pot ser molt gran, perquè tot es rebaixa. Hi ha universitats grans en les quals, a més a més d'haver-hi massificacions d'alumnes, hi ha massificacions de professors.

CUC.- *¿Quins estudiants estan més preparats jurídicament? ¿Els del pla nou o els del pla vell?*

ARC.- Els dels pla vell els veig més atents. Com que en són menys, se'ls veu molt més. ¿El pla nou? És una pregunta per contestar. Requereix que els estudiants segueixen més el ritme de les classes. De vegades, s'hauria d'alleugerir la matèria. El més important és que s'apreguen bé les coses fonamentals, els conceptes bàsics, la metodologia d'estudi; no tant el detallisme. Els que ho tenen pitjor són els que s'han quedat al mig dels dos plans.

CUC.- *¿Se sent interessat per l'art?*

ARC.- M'agrada un poc, no tant com a un crític, però... jo veig l'art desorientat per un afany excessiu d'originalitat. I no es pot viure només d'això.

CUC.- *¿Creu que ha passat per la galeria Octubre alguna cosa que valga la pena artísticament?*

ARC.- Sí, hi ha hagut coses interessants. En alguna vaig fer jo la presentació.

CUC.- *¿I la literatura?*

ARC.- Passa el mateix, encara que és més tradicionalista. En poesia, hi ha models repetitius que es van desfasant. També amb la novel·la i el teatre; hi ha molt poc.

CUC.- *A la Universitat de Castelló no hi ha concursos literaris...*

ARC.- Jo no en sóc partidari. Hi ha gent que col·lecciona premis. De tota manera, són bons en ocasions determinades, però sense diners pel mig. La cultura ha d'estar per damunt d'això.

CUC.- *¿I el cinema?*

ARC.- Ara en veig molt poc, i el d'avui em sembla truculent. El meu gènere favorit és el western clàssic. ¿Una pel·lícula? *Sol davant del perill.*

CUC.- *Des d'un punt de vista de professor d'Història del Dret, ¿com ha vist el procés de transició política?*

ARC.- Nacionalment parlant, m'ha semblat un procés coherent. Es va produir com s'havia de produir. Les transicions polítiques solen ser molt paregudes: uns les inicien i uns altres les consoliden. Això va passar, per exemple, a Egipte. Sembla una cosa prefabricada. El PSOE s'ha mostrat coherent, ha fet el que havia de fer. En política, les ideologies costen molt de mantenir.

CUC.- *Neofascisme, separatisme, independentisme... ¿Torna a repetir-se la mateixa història?*

ARC.- Hi ha actituds que es produeixen en un sentit minoritari quan arriba l'estabilització. És una forma de marginació, no crec que siga per ignorància. Són gent que es queda fora dels programes i això és inevitable. I, de vegades, les circumstàncies els converteixen en majoritaris.

CUC.- *¿Quines creu que són les seues virtuts més característiques i els seus defectes més reprotxables?*

ARC.- Més que això, jo tinc vicis. Tinc poques virtuts: un poc laboriós, atent, no vanitos. La vanitat és un pecat capitat molt lleig. De vegades, tinc la vanitat de no voler tenir cap vanitat. Bé, diuen que els vells són molt vanitosos. Jo he arribat al màxim del que podia arribar. I he arribat tard per a fer coses que ja no podré fer. A hores d'ara, m'adone de la meua enciclopèdica ignorància.

CUC.- *Si cada persona es definira com un animal, ¿vosté quin seria?*

ARC.- El gos, per la fidelitat.

CUC.- *¿Li agrada viatjar amb freqüència?*

ARC.- No, no m'agrada viatjar. Quan ho faig és per obligació.

CUC.- *¿Té permís de conduir?*

ARC.- Sí, però caducat.

CUC.- *¿Què li suggereix la paraula catedràtic?*

ARC.- Un anacronisme.

CUC.- *Ens han dit que enguany ha acabat tres llibres...*

ARC.- Sí, sempre tinc originals, però faré caixa i veuré que hi ha per aquí.

CUC.- *¿Ens en recomana cap?*

ARC.- En tinc un molt bonic sobre societats...

FERNANDO Y JUAN CARLOS

EL HOMBRE Y LA SOCIEDAD MODERNA

Hoy, cuando rebuscamientos más sutiles y un gusto más refinado han reducido a principios el arte de agrandar, reina en nuestras costumbres una vil y engañosa uniformidad, y todos los espíritus parecen haber sido fundidos en un mismo molde: la urbanidad exige siempre, la convivencia manda; se siguen siempre usos establecidos, jamás la personal inspiración. Ya no se atreve nadie a parecer lo que es.

JEAN- JACQUES ROUSSEAU

Huyo de las cadenas, de la siniestra predisposición social que veo fulgurar a diario en cada estructura de la atmósfera exterior. Un vértigo materialista, desposeído de esencias transparentes y actitudes naturales, quiebra toda ilusión, toda esperanza, todo refrenado gozo y anhelo. Al levantar, la soledad abnegada que me llega desde la insondable barrera del tiempo transmite hoy mensajes callados, intermitentes y opacas luminosidades que ascienden en convulsiones de vasta mentira. Veo a mi lado, en las calles convexas que me han visto nacer, en la insolente mirada de las gentes, entre las huellas de esta civilización vergonzante, un continuo y sucesivo carrusel de alienación y desasosiego. Se impone la cruenta ley competitiva. Domina en el mundo el engranaje rudo y mecanizado de la ambición, del llegar a lo más alto, de ser un algo reconocido y soberbio que ostente la hegemonía, que triunfe desde el poder. La sociedad acepta a unos, rechaza a otros; nuestro entorno se nutre de autosuficiencia para encumbrar a un grupo, para dividirnos en clases o estamentos desiguales, para marginar o relegar a los que no han nacido para vivir inmersos en este infernal ruido de opresiones.

Y mientras tanto el tiempo avanza, consume arrogante sus etapas. Impone su doctrina, su dirección, su límite. Guía la espiritualidad social que nos envuelve a escasos años vista del nuevo siglo. ¿Adónde nos conducirá? ¿Qué va a quedar de nuestro instinto puro y natural, de nuestra esencia última, de la primigenia tendencia del ser humano a buscar, fundido en la naturaleza, su más hermoso principio existencial?

El hombre ya no es más que un reflejo de lo que fue, de lo que sin ninguna duda debía seguir siendo. El consumismo, el extendido afán por la posesión material, la ansiada búsqueda de ideales sofisticados; de imperios o destinos económicos, ha desviado al ser humano de su cauce inicial, de sus atributos más elementales. Somos una sátira teatral de odio y de rencor. Algo o alguien nos ha convertido en una grotesca imagen modelada a su capricho, esculpida con la rudeza ancestral de la maquinaria sistemática. El hombre, su conciencia moral, se ve reducido a vanos propósitos y representaciones de comedia a causa de una fuerza exterior más poderosa que la energía que late de su instinto. No interesamos con ensueños ni ideales, con trazos o pensamientos de amistad o melancolía, con densos arroyos de amor irreductible. No interesa que existan en el mundo libres conciencias que aspiren en la vida a ser alguien, y no algo. La sociedad busca entes orgullosos, complejidad competitiva, alienación encubierta con falsas promesas y una particular ética social. Y todos sufrimos la agonía amarga de ignorar dónde nace la salida a tanta confusión deshumanizada. Unos avanzan con gris resignación, sobrevolando la andrajosa textura de la tierra con esa fría celeridad inconsciente que les impide discernir que son víctimas ignorantes de un sistema que ha triunfado. Otros se rebelan, se oponen con luces de pensamiento a experimentar el proceso evolutivo que la sociedad impone del exterior. Los primeros, vulgares marionetas de distraído vuelo inconsciente, no comprenden que en el ser humano nace una crítica capacidad de reflexión, un privilegio natural capaz de cuestionar las órdenes funestas que nos conducen al caos. Los segundos, tal vez inmersos en mares de idealismos o utopías, arrastran a su paso la complaciente creencia de resistir con ferocidad el embate huracanado de la sociedad moderna, de los nuevos tiempos.

CARLOS CASTELLÓ GRAÑANA

QUI HO ENTENGA, PER A ELL

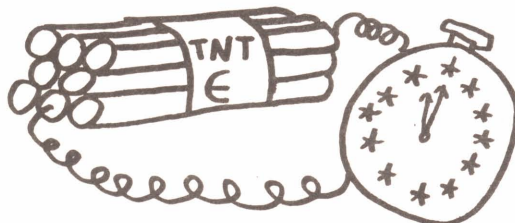
Fa temps que es parla sobre la unitat d'Europa. Els polítics diuen que és cap on indefectiblement caminem, per naturalesa, per història, perquè els pobles que vivim ací així ho volem.

Per naturalesa som iguals els vinaters mediterranis que els cervessers bàltics.

La història ens mostra nombrosos precedents de l'intent d'abraçar Europa en una sola unitat política, o religiosa, o cultural, o econòmica, o militar, o tot barrejat. Roma, Carlemany, Carles V, Napoleó i Hitler són aquestos precedents. Tots han fracassat. Uns per falta de consciència del que s'estava fent, i altres perquè han intentat unificar el continent sota la dominació imperialista. Ara, en canvi, seria diferent. Ningú no dominaria sobre cap altre. Formarien entre tots un club democràtic on decidirien el que és millor per al bé comú. L'existència d'una gran quantitat d'interessos compartits era indiscutible. El que ha passat al final, quan ja estàvem ahí davant, no es veia vindre, sinó que s'hauria d'haver vist vindre. Els països que formaven la Comunitat Europea som, inclús dins de nosaltres, molt diferents en els més diversos àmbits. No compta el mateix el que diguen Alemanya o França, per exemple, que el que diga Grècia. Sí que hi haurà dominadors. Aleshores surt la idea de la unitat basada en la diversitat. Fa la impressió que la quantitat d'interessos compartits no és tant gran. No crec que vulguen el mateix els portuguesos, els britànics, els italians i els danesos.

Quan parlen d'objectius comuns, em pregunto: ¿quins objectius? ¿En tenim algun? Gràcies als historiadors eficients podem fer-nos una idea d'on venim. En canvi, poca gent sap on anem, com anem, per què anem.

Sobre si la unitat europea és la voluntat dels pobles, no sé què dir. L'Europa que ens estan col·locant, ¿és realment la que volem? Si s'ha de fer

cas al que vol la gent, primer serà necessari que la gent vulga alguna cosa, que sàpia en què consisteix la cosa i després posar-la en pràctica. El mitjans de comunicació no paren de repetir, quan ixen els polítics, que la voluntat dels pobles és la unitat d'Europa,

però jo pense que això és més perquè ens ho han ficat al cap des de fa uns anys que per un vertader desig. Hui es parla de la unitat dins la diversitat, ja ho he dit abans. I està molt bé. Crec que és l'única solució, però em pregunto si almenys els pobles volen anar cap a aqueixa unitat, que no uniformitat. No em ve cap resposta clara. Després de Maastricht, els referèndums danès i francès han donat dos resultats oposats i, en els dos casos, els marges de diferència entre el sí i el no a la unitat, han estat molt ajustats. Confusió és la paraula exacta. Es plantegen reinterpretacions, estratègies noves, esperar un poc. Van amb prudència, que és el que cal. Els ànims es poden calmar, però la gent seguirà sense tindre-ho clar. No era per a menys. Quan vam entrar a la CEE vam creure que entràvem al paradís. Ens hem trobat que els tecnòcrates de Brussel·les ho tenen tot científicament calculat. Retallant per ací, ajustant per allà, la cosa ix clavada. Fins que cal que rebaixar la producció de llet, cal tancar mines, la taronja i els fruits secs espanyols són més cars que els importats, les nostres indústries no són competitives. I la gent es cabreja. Ací i en altres llocs on els hauran fet jugades similars.

Si els polítics volen continuar amb el magne i lloable projecte de la unitat europea, s'hauran d'acostumar a consultar més sovint a la gent. Aquesta, a la vegada, haurà de tenir ben clar el que vol i el que no vol. Perquè si són els hòmens de ciència, corbata i maletí els que ho han de fer tot, no sé el que traurem, però em sembla que no serà massa positiu.

JAUME MIRALLES

NOVEL·LES, HÒMENS I MITGES DE SEDA

Deu ser un vici anar a tots els concerts que t'ofereix la temporada, estar a primera fila i cantussejar les cançons preferides prop d'ells, els grans.

Si tens el privilegi de ser dona, poden passar diverses coses: que et ronde un palpaire amb l'únic objectiu d'assaborir el frec de la teua carn, acabar reduïda a una simple pellerina perquè no tens forces per suportar les empentes de cossos més fornits que el teu, o, potser, amb una poca sort, pugues compartir el terreny amb un company amable a qui somriure i fer l'ullet i que, així, et deixi avançar un lloc en la fila de fanàtics.

Si a ser dona, hi afegeixes una certa inclinació pel so estrident i l'entusiasme amb què al seu dia es va qualificar de música agressiva (matís que ha perdut amb l'evolució) el rock & roll, t'adones de certs detalls.

I és que l'entusiasme, que en alguns casos arriba a la idolatració o al fanatisme, no t'impedeix veure ni escoltar. Potser perquè per descobrir la màgia de la música has de tenir ben oberts els sentits.

Veure que molt poques dones acaricien una guitarra elèctrica, un baix o una bateria, i que comptades lideren un grup.

Escoltar fantasmades com «motos, cerveses i xiques» o «sexe (fotre un clau), drogues i R'N'R'».

És fàcil adquirir una xica en qualsevol caixa de begudes de l'estació, freda o calenta, al teu gust.

També ens exhibim relluents als aparadors, amb flamant somriure, i amb un bon motor (açò, menys accessible; necessites un bon pressupost). I si agafes una xica i n'inhalas la fragància, o si te la injectes a la sang, t'enganxarà per al que et resta de vida.

Poques senyoretes són capaces d'inventar noves frases que destaquen la nostra condició, també ens agrada la música i les bandes, però és una vil punyalada desafiar el rock, i sobretot els reis, déus i estrelles de l'imperi.

Nosaltres hem de mostrar-nos complaents davant l'aurèola sagrada de l'espectacle, adorar-ne els ritmes, alabar-ne les lletres, balancejar els nostres cossos al compàs que ens marquen. Ens conformem a ser, en ocasions, la seua font d'inspiració, les seues muses.

Relegades en un segon pla, roses tallades, tímides a l'aclapament de l'èxit, treballem entre bastidors i com al llarg de tota la història, ens consideren cervells d'amagat.

Alguna vegada hem sentit que, per a un home, allò més important és una dona. Per a la dona, primer va la seua vida i després l'home.

Però el R'N'R', des del pedestal i amb la corona de llorer, riu d'aquesta citació i de moltes altres.

Un *lapsus, please*. Pensem un poquet. El sentit de la frase no és tan escabrós, ni sona tan ridícul. ¿I si fos cert? Si és la dona la que anteposa la pròpia vida a un home, ¿on és la por?, ¿per què arrisquem tan poc?, malgrat que la dona s'incorpora cada vegada més com a professional a la societat, i sovint ingerim rentades de cervell de les organitzacions feministes, que ens mantenen alerta de la gran dualitat que hi ha: mascles i femelles. Amb les urpes a punt i les dents esmolades, en posició defensiva.

Però això sí, per defensar-nos, som incapaces d'atacar, de prendre la iniciativa.

Quan va passar la *Revolució del 68*, contaren històries com la de l'alliberament sexual de la dona. Tan sols una enganyifa, un sedant per calmar els ànims desenfrenats de l'època. En realitat es va aconseguir una *predisposició* de la dona cap al sexe, mai un atac directe.

Ens han educat per a una vida còmoda i segura, però ens permetem el luxe i el caprici de jugar amb l'adversari.

EL CUC OPINA • SOCIETAT

Actualment, davant l'eixam de grups i l'embull de sons, algunes desafien i sorprenen en el terreny musical. En són poques, comptades, però bones, molt bones.

Aplaudesc les que ho fan, capaces de trencar la xarxa de la tradició i la comoditat, admire les que es prenen el plaer de pujar a un escenari, les que delimiten el seu espai.

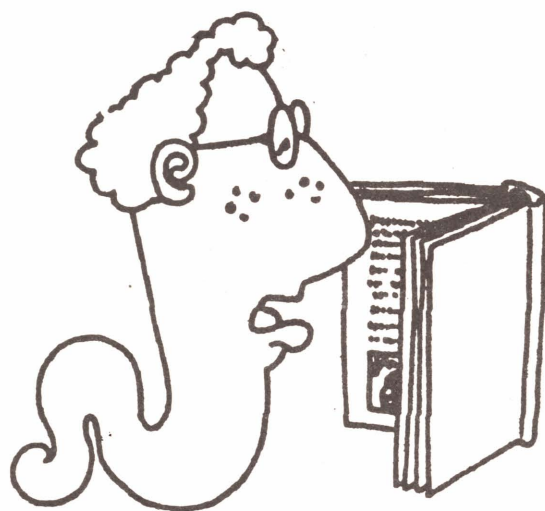
I quan les escoltes, et torna un somriure de complicitat, de satisfacció. Saps aleshores que algú t'entén, pots identificar/els teus sentiments perquè elles senten com tu, són a l'altra banda.

Per això, si mantinc un ideal de vida, el preferesc envoltat de llibres i d'històries, mitges de seda per reivindicar la meua feminitat i, com a al·licient, que mai no em falten hòmens.

MARISA DOMÍNGUEZ

CUC LITERARI

DFGM.AHPL

Querida Divina:

Te escribo esta carta, que será la última, mirando a la muerte cara a cara. Sé que esto suena estúpido, que creerás que se trata de otra de mis locuras, pero no lo es. Tú y el mundo me creéis loco, pero en mi boca está la verdad que nadie quiere oír. Sé que algún día me quisiste y yo aún te quiero y apelo a aquel amor que sentiste, para que leas toda la carta y no la rompas.

Pronto hará un año de aquel viaje que hice a Uganda. Ha pasado el tiempo, pero a mí me parece que fue ayer mismo. Nunca debí haber ido a aquel país, nunca.

El dinero que me dieron jamás compensará el sufrimiento que tengo encima.

En la embajada española conocí a un nativo rico, que no paraba de hablar de su ancestral familia y que se hacía llamar «Brujo de Shora», por lo que desconozco su verdadero nombre, si es que lo tiene. Era muy alto, tenía los ojos de cobra y vestía como un occidental.

Nada más verme adivinó cosas de mi pasado que yo había dado por olvidadas, en unas extrañas expresiones que, al principio, me parecieron graciosas. Con él pude realizar sin problemas mi trabajo con la Inteligencia española y junto a él, conocí el país en su nocturnidad más obscena.

Fue aquella noche; el calor era asfixiante. El Brujo de Shora bebió mucho de un par de petacas que llevaba en el bolsillo. Me ofreció pero rehusé, sólo bebí mezclas de zumos. A medianoche, me cogió de la mano con fuerza, arrastrándome, por un camino solitario. Estaba extasiado por su bebida azul y tenía los ojos en blanco. Hablaba en una lengua desconocida, incluso para un políglota como yo.

Llegamos a un descampado iluminado por enormes nubes rojas. Sobre la tierra caía la sangre de un centenar de niños que estaban siendo degollados por unas ancianas. Vomité y me desvanecí cuando me ví pisando charcos de sangre. La fuerza de mi guía en trance era irresistible. Caí al suelo varias veces y otras tantas creí que me iba a arrancar el brazo. Entonces, vi cómo se abría la tierra y pude oler la fetidez más vomitiva. Oí unas voces guturales que venían desde el centro de la tierra, mientras los niños agonizaban ante los cuchillos de diamante. Justo antes de perder el conocimiento vi unos seres de poca estatura y ojos saltones, que devoraban los cuerpos infantiles aún calientes.

Mientras el Brujo de Shora bailaba como un poseso, yo me arrastré entre la sangre. Unas manos viscosas abrazaron mi cuello y, por un momento, pude ver aquellos ojos.

A la mañana siguiente, yo estaba en la orilla del Lago Victoria.

Mi traje blanco era rojo.

Desde entonces sé que me persiguen. Apenas salgo de casa y cuando lo hago, para comprar botellas y botellas de ginebra, voy disfrazado.

Pero me observan.

Ojalá me olviden, como me han olvidado mis amigos y tú. No sé qué copa será la última, pero sé que queda poco. *Ellos* van a heredar la tierra que estamos destrozando y la quieren ya, o van a cumplir sus pactos con los dioses.

Sé que están ahí, creo que voy a anticipar mi fin, para hacerlo menos terrible. Y donde esté, no te olvidaré.

P.D.: En mi cadáver habrá una llave. Tú sabes de dónde es; allí encontrarás el libro y la piedra que prueban mi historia.

FERNANDO GUERRERO MONFORT

NO PUEDE ACALLARME LA VOZ

No puede acallarme la voz un batallón de soldados que avanzan en el campo de batalla, que es la muerte, ni pueden acallarme la voz bombas y granadas. No puede acallarme la voz el odio de las personas que son mis enemigas, ni el desprecio de personas que me envidian. No puede acallarme la voz.

Pero sí puedes acallarme la voz tú con una sonrisa, con una caricia, con el poco de afecto que mi alma necesita.

No puede acallarme la voz una lluvia de angustia y desesperanza, ni una patada en mis nalgas. No puede acallarme la voz la persona autoritaria, que manda a los demás hacer cosas inhumanas. No puede callar la voz el desengaño de mi amada, ni una palabra que hiera mi alma.

Pero sí puede acallarme la voz un grito desgarrado de desesperación, las penas que tú me confías, las llagas más escondidas.

No puede acallarme la voz el cuchillo que busca el corazón, la bala que me dejará lisiado, el artefacto mortal que intenta acabar con mi vida.

No puede acallarme la voz el silencio ni la hipocresía, los engaños, las mentiras. No puede acallarme la voz tus miradas más lascivas, tus deseos más oscuros, tu silencio tras el muro.

Pero sí puede acallarme la voz una mirada, un beso, un sentimiento bueno. Puede acallarme la voz desde un rayo hasta el trueno. Y, sobre todo, puede acallarme la voz todo lo que quiero.

FERNANDO MOMBIELA

LA EXPERIENCIA ENSEÑA

Hoy he tenido una experiencia horrible. He visto al bueno ser vencido por el malo. He visto cómo la inocencia caía derrotada por la maldad y la ignorancia más profundas. He visto algo en lo que hasta ahora no me había fijado. Una desesperación, un silencio, un hundimiento provocado por el mal hacer. He visto derrumbarse un castillo por el rayo, acompañado de un trueno, que sólo era destrucción y muerte.

Hoy he tenido una experiencia horrible.

He visto como era cómo era tirada y humillada la humildad más profunda. He visto mala hierba invadir y ocupar un campo plagado de flores. He visto cómo caía ante mí (ignorante), toda dignidad que me conozco o me creo conocer. He visto la malicia y el egoísmo llegar a sus cotas más altas, y sería incapaz de tener un instante de paz si no lo escribiera aquí y ahora, en la tristeza más absoluta.

Hoy he tenido una experiencia horrible.

He visto lo patética y necesaria que es la sabiduría, lo tristemente necesario que es el silencio, lo que se debe hacer para no ser avasallado por unos seres que vienen del desierto y que desertizan a los demás. Por eso he visto lo necesaria que es la muerte. Lo único que nunca muere es el recuerdo, y los malos recuerdos, como tiranos grandes y pequeños, se recuerdan con desprecio. Pero se recuerda con amor al poeta, el que quería hacer el bien, el que educó a los demás; pues su recuerdo nunca muere.

Hoy lo vi, y fue una experiencia horrible.

FERNANDO MOMBIELA

DIVAGACIONS D'UN NO NINGÚ

Hi ha matins en què, mirant-quin és el rostre que hi veig. no hi trobe resposta; però n'hi simplement, ni la busque. Sé, home com els altres, tan trist i

Després del meu primer mateix, recórrec els carrers, a la recerca d'un lloc que camí. Entre en una cafeteria i i apartat que puc trobar-hi. i guixe en els quaderns incontrolades.

A vegades, entre el silenci m'envaeixen espasmes malaltissa. És aleshores quan sobre el món exterior. I

Hi ha homes joves, amb corbata o sense; dones, d'amigues, d'amics o dels seus també hi veig joves de veres i evadir-se en les tertúlies

I en aquests llocs és on passe la vida, i la plasme sobre el que finalment serà lletra morta, amb el cafè fred i la cigarreta encesa.

A les vesprades em tanque a l'habitació de la pensió i, davant la meua inseparable companya, que no és cap altra que la vella màquina d'escriure, passe les hores debatent-me entre adjectius i adverbis que m'ompliguen l'ànima solitària i perduda.

Quan el crepuscle s'acosta, isc del cau per espïar el món. M'agrada passejar pels carrers en penombra, entre els arbres semiamagats per la falta de claredat aparent, i descobrir nous racons on joves parelles s'acomïaden del món ignorant i ambiciós que ens controla, encara que siga en llocs, com he dit, llunyans i discrets on passàr desapercebut resulta fàcil entre els milions d'ulls que dormen.

I ja dins la nit més fosca, rara vegada il·luminada per la blanca bruixa de les altures, retorne somnolent i extasiat a ma casa de tota la vida, al mateix temps que experimente una amarga hilaritat en caminar pels carrers deserts fugint de qui m'estima; però, finalment, hi torne, m'hi refugie uns moments i espere el nou dia, un altre més, en soledat, la qual, en arribant a cert nivell de sofriment, és indefugible; una anestèsia natural que sempre em consola.

me a l'espill, em pregunte La major part de les vegades ha d'altres en què, al cap i a la fi, que sóc un malgirbat com l'últim.

mondèg davant de mi solitari i aparentment distret, aculla el meu descans al m'assec al racó més ombriu Prenc el primer cafè del dia paraules indesxifrables i

envoltant de la gentada, d'emoció desorbitada i quasi anote les meues reflexions escric...

relativament joves, i vells, soles o acompanyades bebès adormits o plorons, i que es reuneixen per xerrar sociològiques.

MCHARSEL

ΥΝ ΓΕΝΕΤ ΧΑΠ ΑΛ ΑΠΟΧΑΛΙΠΣΙ

El seu semblant, monstruós i amenaçador, es veia protegit per una bruta gorra d'un color indefinit que li oprimia asfixiantment el cim del cap, redó i inflat, fastigosament deforme.

La bola de sèu que constituïa el seu cos era un destacat signe de la personalitat. El pas, lent, cansat, exageradament pesat feia recordar l'ancià i reumàtic avi de Dumbo, aqueix entranyable personatge que l'havia seduït en la infantesa.

Indiscutiblement, la vida mancava, per a ell, de tota incitació que poguera conduir-lo a qualsevol activitat física o mental. Qualsevol indici de moviment es traduïa a la psique com un turmentós dolor de cap.

Les hores passaven lentes, avorrides i monòtones, com els dies, les setmanes, els mesos, els anys...

La vida no tenia més sentit, per a ell, que el que podia suggerir la salsitxa d'un frankfurt que esperava ser devorada per un energumen com ell.

La mà, regrasseta i tosca, acabava en esmolats i retorçuts dits que, intermitentment, es posava a la boca, on els xuclava ansiosament fins que els feia sagnar entre l'engrut de les ungles perquè desitjava trobar-hi restes de salsa vessada moments abans sobre el jersei pelut i esfilagarsat.

Aterrit per la idea de morir congelat, abaixava les orelleres de la gorra, s'enroscava la bufanda al coll en milers de voltes verdes fins que es tapava el nas moradenc i gotejant, i es posava l'abric de pell, trencat i esparracat, que arrossegava per terra.

Les botes de militar de quan fa anys, no, dècades abans, les havia hagut de suportar dia rere dia en un interminable servei obligatori i criminal, obrien camí a la seua gegantina figura, entre negres i pestilents tolls.

Quan la foscor i el fred de la nit negaven els carrerons deserts, que sols es veien travessats per borratxos i captaires com ell, se n'anava al refugi, on tapava el seu cos amb els cartons i els periòdics que havia aconseguit trobar; i es cobria amb molt de compte, com si fossen càlides i vellutades mantes amb què protegir-se.

En moments així, després de disposar meticulosament cada tros de paper i cartó entorn d'ell i sobre ell, obria la botella de whisky, la qual constituïa el millor dels remeis per al cru temps hivernal i li servia, alhora, de deliciós analgèsic per als dolors i de consol per a la tristesa.

Destapà la botella delicadament i se la portà fins els llavis, que la besaren amb tendresa. Després diposità els llavis, tallats i blaus, a la boca de la botella i en begué un glop, breu i ràpid. Va somriure plàcidament i en tornà a beure un altre glop. Després tapà la botella i es va reclinar sobre unes bosses negres i toves que hi havia disposat com si fossen un coixí, cobertes per alguns periòdics.

Tancà els ulls i somià que per uns moments tornava a viure a sa casa de sempre, la mansió perduda, entre els braços de la jove i dolça esposa, al caliu del foc de la llar, amb els luxosos banquets i l'acollidor saló de la casa de camp.

També va recordar el fatal dia en què va decidir invertir tots els diners en unes accions; diners, fortuna i amor, que va perdre amb la baixada de la borsa. Era impensable que un home tan estimat i adinerat com ell, un important corredor de borsa, deixara de ser-ho de la nit al matí per convertir-se en l'home més desgraciat i pobre del món.

Una rata, grisa i grassa, se li va posar entre l'abric per poder gaudir de la calor humana en una nit tan gèlida com aquella.

El rellotge d'una església pròxima va anunciar, amb les dotze campanades, l'arribada de la mitjanit, i amb l'última campanada acabà el dia, de la mateixa manera que acabà la vida de Rocky Charles Efelleg.

MCHARSEL

EL JUEGO DE LA MONA

León era tuerto, peludo y muy, muy cabezota. El día que lo encerraron juró con su ojo sano –para sus adentros, entendámonos– que su única tarea en la vida (si a eso se le podía llamar así), sería escapar de esa prisión tan extraña y abrumadora. Al hombre, en la madurez de los años, antes de confinarle en lo más detestable de aquella cloaca, le escupieron y pisotearon, le sodomizaron y usaron como un condón, le teclearon y maromearon.... En definitiva, le humillaron con toda clase de molestias y malos tratos, de tal modo que pronto creó en su azotea un armazón indestructible capaz de soportar las torturas y privaciones, y que le llevaría, con algo de paciencia, a la libertad soñada. Ello, claro, si jugaba con las bazas más imprescindibles de todo ser que precie en algo su pellejo: prudencia, instinto y guerra.

León hizo que los demás, celadores, alcaide y prisioneros, se convencieran de que había sucumbido al poder de tan altos dignatarios, y arrastrándose por el barro, igualito que un gusano aceitoso, besó las botas de esa gente sin ningún tipo de repulsión aparente, pues estaba tan obsesionado con eso de ser libre, que cualquier medio justificaba la fuga. Por tanto, en su mazmorra encogida, donde apenas se podía poner en pie (nada comparable con las celdas de actuales presidios, higiénicas, aireadas e iluminadas), preparó concienzudamente un rumbo directo a la salida. Se acogió a los innumerables chismorreos sobre anteriores escapadas, de como lograron perderse de vista proscritos condenados a las tinieblas; cuales fueron sus rincones predilectos para iniciar la ofensiva; donde encontraron los instrumentos, chivos y opiniones suficientes para conocer un poco más aquel antro, palacio fortificado y reformado para oscuros propósitos; con que contaron para agenciarse un croquis de la cárcel. Buscó, se ablandó en determinadas situaciones cuando la noticia lo exigía; se relacionó con cargos de más trascendencia que los simples soplones, que a fuerza de cigarros, unos billetes por entre las rejas o unas caricias disimuladas en la bragueta, dejaban en el aire, como quien no quería la cosa, una recomendación, un aviso, una estrategia a seguir o, en los más de los casos, un insulto y un tortazo.

León, día tras día, semana tras semana, experimentó los horrores de su reclusión, y no le importó. Su afán de convertir en realidad la evasión perfecta, redujo a polvo los posibles destrozos que iban desgarrando su cuerpo, y así, tras mucho recapacitar, estudió con su ojo brillante todo el material amontonado y la manera de conducirlo a la práctica.

Un martes neblinoso, frío y enriquecido en olores, de un mes de noviembre tan antipático como la estación que lo reunía, fue el día elegido. La mañana, serena en la rotonda abovedada que servía de guarida a los reos, concedió a éstos un rato largo de lluvia, que empapó sus ropas y descargó los microbios de la gripe. La tarde, acabado el rancho, se declaró aburrida en los camastros y en los pasillos. Y la noche, por último, más aburrida, ya que adormilados al atardecer, en esas horas ninguno de los presos tenía sueño.

León emprendió su fuga. Se había granjeado una llave de su celda por arte de magia; también una porra menuda con la que se evitó dos vigilantes; un tarro para pringarse la jeta y un traje negro que se adhería a la piel con la rabia de una sanguijuela. Además, y esto es lo divertido, las puertas que atravesaban el pabellón y las de la salida, estaban abiertas de par en par, y las alarmas, con el pico cerrado diez minutos (lo convenido). Por si fuera poco, los guardias del turno de noche, unos, distraídos con sus revistas cochinas, y otros, en los servicios o medio dormidos (descuidos la mar de censurables). Para colmo, el patio sin un alma y los focos que alumbraban por entero la prisión y sus aledaños, dirigían sus haces dorados a los huecos más inverosímiles, librando a León de una estampida indecorosa.

Con todas estas facilidades (que no niego que costaron muchos sudores de conseguir), León se personó en el jardín que rodeaba el recinto, no frente a la muralla que todavía le retenía. Pero esa

cuestión tampoco planteaba ningún problema: con pelos y señales le explicaron el pedazo de muro más accesible para la ascensión, a cuyo lado externo se adosaba un árbol inmenso, de ramas que sobresalían y se introducían sin miramientos en el penal.

Entre la obscuridad y el aguacero, atisbó el árbol. Amanecía tras la pared con su tronco arrugado y sus miembros desproporcionados. Unas zancadas y se detuvo a escasos centímetros de la mole. Echó mano a la cuerda, con un extremo sujeto a un anzuelo, y la lanzó hacia lo alto, rebasando la pared y afianzándose en un respaldo. Miró con sonrisa burlona la prisión y sus ventanucos y, sin pensarlo, escaló la tapia. En el borde (la sensación del triunfo cercano le excitaba) se permitió el lujo de bajar por las ramas a estilo orangután, y, posando los pies con prisas en una de éstas, ¡CRACKS!, el mundo se vino abajo y con él, el pobre León, rompiéndose la columna al estrellarse contra el suelo desde nueve metros.

¿Una broma de los celadores? ¿Una distracción acaso? ¡Qué más daba! Todo estaba dicho: la situación, el momento, el lugar... Todos le apoyaban, incluso el cerdo más cerdo de los cerdos... Y, sin embargo, nadie le advirtió que el árbol se murió años antes, reseco por la intemperie. Y es saber generalizado (no para Leoncillo), que las ramas de los árboles muertos, por muy grandes y robustas que parezcan ser, disuelta la vitalidad, se rompen como rosquillas.

JUAN CARLOS SERRANO

OTOÑO

Anoche fui a buscarte a tu casa. Hacía frío y llovía. Las calles oscuras, empapadas de finas láminas de agua, revelaban con su silencio la soledad de las tormentas de octubre. Ténues reflejos de luz iluminaban desde el cielo las pesadas losas por las que caminaba. Apenas dos personas se cruzaron conmigo. El barrio antiguo seducía mis recuerdos con sus arcaicos balcones forjados de hierro oxidado, con su árida quietud plena de misterio sobrecogedor. Ventanas cerradas de sillería, fachadas grises y deslucidas. Entramados de aceras cruzadas, callejones menudos, intersecciones estrechas y laberínticas, pavimentos rugosos de piedra fría, de pálida textura espectral. Caminaba cansino, observador, con esa actitud meditativa y ensimismada que huye del vociferante ruido de la ciudad céntrica, presa de la muchedumbre y sus prisas. Contemplaba mi alrededor, la noche triste y nebulosa, el diáfano silencio que me envolvía, concededor de que el caprichoso deslizar del tiempo ya no ofrecía aquellas llamaradas de claridad absoluta que hacían de mí un vasto hervidero de sentimientos exaltados. Otoño se anunciaba con la lluvia. Me golpeaba con nubes lejanas que no veía, como un anónimo rumor de arroyos metálicos que desgranaban sobre la tierra el sonido lento y monocorde de la soledad. Otoño gris, resplandores vagos de silencios vacíos, estériles, anunciadores de árboles que perecen, de flores secas y marchitas, de pausada decadencia inevitable. Caminaba aislado junto a mi soledad. Lo había buscado con ahinco. Precisaba pensar a solas antes de sorprender con el abrazo tus gestos ampulosos, tu risa fresca y dorada. Sólo el solitario comprende qué guarecidos secretos descubre el pensamiento callado y contemplativo. El exterior circundante no es entonces más que un pretexto, más que un núcleo originario y trascendente donde atrapar esa nocturna marisma que se escapa, lejana, entre convulsiones de niebla temporal. No hay vacío en el silencio de la soledad. El vacío lo llena el hombre con su lúcida reflexión existencial. Así imagina tal vez que existe siempre una respuesta a la agonía de vivir sin rumbo definido. Acaso yo sea un solitario. Lo imagino tal vez. Lo preciso ser a diario. Y anoche, errático y extranjero, envuelto entre la sombra, cómplice del frío y la distancia, yo aventuraba complacido que huía de la gente con esa firme determinación de alcanzar sin ayuda lo que todavía no he logrado en sociedad. Huía. No pensaba detenerme. Sólo mis ropas apretadas servían de defensa y me cubrían de la ira ciega de los cielos

Buscaba. Buscaba entre el fulgor débil y mortecino de las farolas el inexorable significado de mis incógnitas latentes. La noche, más fría. Más pálido y hueco el silencio. El sentimiento agónico se atemperaba por instantes gracias a la respuesta propia y engañosa, gracias al humano conformismo que nos hace ser imágenes vanas de artificio. Pero a veces, el viento arrasador emergía de la nada. La atmósfera era entonces una densa letanía de bramido enojado y sin raíces, algo etéreo y sublime que arremolinaba con persistencia las hojas amarillentas de mi arboleda solitaria. Y avanzaba yo entre oquedades y charcos libre de la prisa, mudo y sombrío por adivinarse en mi presencia la delicada pesadez del intimismo desgarrado, hecho de antecedentes confusos, de entusiasmo ambiguo y fronterizo. Yo era víctima del estremecimiento vacío. Yo era como el pájaro abatido por la lluvia, como ese rruiseñor de canto amordazado que quiere gritar y no puede, como esa mariposa inquieta que ha visto sucumbir sus alas por la humedad y ya no remonta su vuelo anárquico y ligero. Y huía. Y me resistía, con violenta profusión de ideas, con lacónica gravedad estremecida, a renegar de mi sutil convencimiento de encontrar en soledad, lejos del exterior, bajo la intensa turbulencia de la lluvia, el auténtico sentido de mis sueños despiertos

CARLOS CASTELLÓ GRAÑANA

COR, CORDIS

Són segles i segles de tradició, un cúmul de cultura el que ens premia cada any amb l'arribada dels Reis Mags des del llunyà Orient. Són personatges entranyables, tant bufons, sempre amb detalls.

I aquesta vegada em van sorprendre; supose que he estat un cel durant tot l'any, perquè el seu regal és inoblidable.

¡Quin ganivet més bonic!, com brillava el perfil del seu tall platejat, tant punxant, curiosament esmolat; la mida perfecta. ¡Beneida joia!

Sovint pense que va ser un senyal, una estrella que va marcar el meu destí per tenir-te sempre amb mi.

Amb aquell regal vaig descobrir tantes sensacions, vaig divisar tan oscures passions: els instints assassins que tots tenim en l'interior. Després d'una càlida letargia, va despertar en mi l'homicida que portem dins.

Mai vaig ser excessivament sàdica, tan sols la mesura justa que exigia la situació, ni psicòlegs argentins van trobar en mi tendències criminals. Més prompte va ser una brillant idea la que em va seduir, la que va convulsar el meu cervell, va desordenar els meus pensaments i vaig sofrir l'extralimitació de la meua imaginació.

Aquell regal em va suggerir tantes coses. ¡Quin ganivet més bonic!

I encara avui em turmenta i em persegueix el dubte; però, t'ho assegure, no va ser egoisme i tampoc ambició, ho vaig fer per amor.

No m'agrada recordar, ho saps, però aquella vegada vas ser massa dur. A la matinada t'abellia descansar. ¡Tantes matinades perdudes, tantes matinades lascives i d'alcohol que va tenir la teua vida, i tu preferies dormir! Vam compartir una nit més en què tu parlaves i parlaves, escoltan-te a tu mateix. Vaig haver de suportar les teues paraules quan l'única cosa que buscava eren els teus besos.

¡Mai sabràs que vaig arribar a estimar-te!

Vorejava el paradís tan sols sentint prop la teua respiració, adorava el tacte de la teua pell i m'embriagava amb l'olor del teu cos. Encara m'hi envolta.

Vaig sublimar el teu cos, la teua vida, i tu em vas traure d'aquella habitació. Vaig eixir com un gos apallissat, amb el

cos enfonsat i el cap baix, sense ànima i sense honor. Vaig haver d'engolir d'un glop el meu orgull i només vaig conservar els meus ulls de gata, bufons i traïdors.

Per això, quan algú va posar aquella joia en les meues mans, la meua ment es va accelerar i vaig fer un pla.

Sharon Stone no va tenir un dia lúcid quan va lligar la seua víctima al llit; sempre tenim l'oportunitat d'evitar el terror i de ser elegants en els nostres actes. Sé que jo no arribaria a enlluernar-te com aqueix animal ros platinat, però sabia com atraure't.

Ho vaig preparar tot amb dolçor i delicadesa: no seria tan cruel com tu, no volia causar-te cap dolor.

Vaig buscar alguna cosa per a adormir-te, ho vaig mesclar amb el xampany, unes gotes d'aquella ampolla

no podrien pertorbar l'exquisit sabor. Com sempre, la millor marca. Coneixia els teus gustos i vaig intentar complaure't.

Et vaig embriuar amb una dansa macabra que havia assajat per a l'ocasió i vas caure rendit al meu llit. No sentiries res perquè mai despertaries del somni etern.

Sé que no t'importaria, sempre vaig ser per a tu una nínfula, una espècie de xiqueta mancada de maldat; àdhuc t'hauria entusiasmat el meu pla.

¡Llàstima, aquesta vegada no vaig compartir amb tu el meu secret!

Vaig veure com la teua silueta s'ensorrava entre els llençols tan curiosament escollits. Reconeix que va faltar la gresca dels tambors i els crits indígenes que antecedeixen el ritual de tribus pures i misterioses; però no hi va fer falta, la meua excitació va arribar amb els espasmes del teu cos i el roig de la teua sang.

Podria esquarterar-te amb tot l'amor del món, beure els teus líquids i admirar les teues estranyes durant hores i hores. Vaig descobrir la destresa de les meues mans, la seua exactitud; qualsevol les hauria jutjat d'expertes perforant la carn. ¡Què bonic que va ser tot!

Aquell ganivet em va fer imaginar que podria arrancar el que més desitjava de tu, el que mai va tenir amb absoluta exclusivitat cap de les teues amants; vaig robar la cosa més sagrada del teu cos: el teu cor.

MARISA DOMÍNGUEZ

CONEIXEMENT. PENSE. VISC, PER TANT... ¿SENT?

Estava tractant d'ordenar els meus pensaments i, mentre passaven pel meu cap una gran sèrie de fets, alguns dels quals em farien recordar en aquelles èpoques..., alguna cosa va irrompre en el meu ordre. En el meu cap circulaven tota una sèrie de pensaments (idees, imaginacions, sospites, etc.), però el fet més curiós és que no sabia per què aquell enrenou. Realment pensar ho fem (cadascú a la nostra manera, però tots). Davant d'açò, em movia a pensar que el que feia era tan normal com despertar-me tots els dies i iniciar el nou dia d'una manera senzilla i quotidiana.

Però això no era tot. Allò era molt més. Vaig intentar controlar-me, però semblava inútil. Estava buscant *alguna cosa* com si fora el meu darrer desig i ni tan sols sabia per què ni com.

Durant uns minuts vaig somiar desperta, va ser meravellós: oblidar-me de tot el que girava al meu voltant i anar enllà dels meus propòsits. Finament, sembla que vaig despertar. Em trobava totalment envoltada de dubtes i un poc cansada. Havia plorat molt i això em va inquietar; no sabia la raó, però estava segura que tenia un problema que no era capaç de veure i, molt menys, de solucionar. Vaig creure que podria ser alguna cosa relacionada amb l'edat, ja que *els divuit* no són precisament una edat fàcil de portar. Estàs aprenent a ser tu mateix i és un camí llarg i dur. ¡¡Ser tu mateix...!! Una frase bonica, però... tan difícil de suportar i d'aconseguir com volar sense tenir ales.

Sí, aquella podria ser la base inicial del meu problema, però certament sentia que hi havia alguna cosa més, no sols «buscar-me» o intentar definir-me com a algú amb finalitat i personalitat pròpia. Era una cosa nova (desconeguda per mi) que a la vegada que m'atreia i m'intrigava, em feia por.

Durant la formació de la persona se senten moltes coses, i *jo* potser sentia que hi havia alguna cosa en mi que no coneixia; vaig pensar en l'AMOR i també a afrontar el fet que hi havia coses que hom havia de descobrir per si mateix, però encara així no n'estava segura. De sobte vaig intentar tornar la vista enrere i alguna cosa m'ho va impedir, la qual a la seua vegada em va iniciar a obrir els ulls d'una manera diferent a com solia fer-ho. Allò es va acostar i em va xiuxiuejar lleument una estranya pregunta: ¿Et creus capaç de continuar? No entenia molt bé a què es referia, però una força interna em va empènyer a contestar: —Em falta molt per entendre, per sofrir i qui sap si per viure, però seria capaç de continuar si estiguera realment segura de mi.

Va ser aleshores quan vaig comprendre el que em succeïa. Em faltava seguretat.

Creia conèixer-me, i el que passava és que estava ocultant les meues veritables passions i definicions; així vaig entendre el que havia estat buscant: «El valor de dir sóc *jo* i vull ser-ho.»

OLGA M.

A TI

Y el fuego corroe tu alma
 Con la intensidad del deseo,
 Y el fuego te arranca
 De la vida, cual loco enamorado.
 Te arrastras bajo el agua
 Reforzando tu insistencia
 A abrazar ese cuerpo
 De la más pura esencia.
 Todo está escrito ya
 Por numerosos profetas
 Que en su lucha por la vida
 Se refugian en las crestas.
 En un oscuro y recóndito lugar en tu alma,
 En un suspiro agonizante al alba,
 Te recreas en tu sabiduría perfecta
 Para conseguir amarla a ella.

MCHARSEL

CAUTIVADA

Siempre hay una estrella que brilla,
 una luz que se enciende,
 un sueño que despierta,
 un amor que amanece.

Ojos que reflejan
 los ojos que los miran,
 labios que responden suspirando
 a los labios que suspiran.

El fondo de tus pupilas,
 la sonrisa de tu boca,
 tus miradas y susurros,
 eso, me vuelve loca.

Me siento arrastrada
 pero a dónde me arrastras, no lo sé.
 Me creo cautivada,
 por qué, dime, dime por qué.

PAT M.

SER O NO SER POETA

La vida de un poeta muere cuando se encuentra cara a cara con la realidad.

El poeta es un ser, quizás humano (si no divino) lleno de temor y de ilusiones que ansía el encuentro con su ideal, la belleza, el placer de la perfección, la pulcritud de lo esencial: él mismo, en su ser, en su alma, en su yo más profundo e inmaculado.

El poeta es alguien que siente y sabe, pero que no quiere reconocer. Teme enfrentarse a su yo físico, al materialismo de la realidad más absurda, pero -¿quién sabe si valerosamente?- muestra sus armas al mundo con el único fin de alcanzar la libertad, la liberación en su más amplio sentido...

Sus versos son puñales en los corazones de los que no sienten.

Y en la inexcrutable soledad de su mente busca el camino de salida, la luz que le transporte a la eternidad desconocida.

*Thou, whose exterior semblance doth belie
 Thy soul's immensity;
 Thou best philosopher, who yet does heep
 Thy heritage, thou eye among the blind,
 That, deaf and silent, read'st the eternal deep
 Haunted for ever by the eternal mind...*

W. Wordsworth

MCHARSEL

BERNARDINO
"EL HIPPI" EN:
EL GUARDA

VNIVERSITAT JAVME I

¡ENGENERO OPRESOR!
 SOSPECHA DE TODOS
 NOSOTROS

ESTOY DE
 SERVICIO,
 NENA

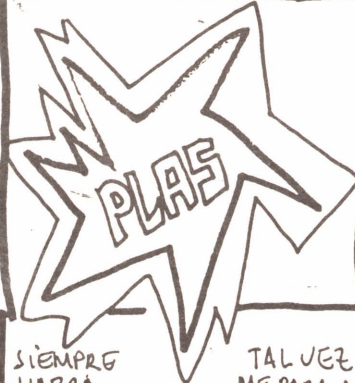

VOY A DARLE
 SU MERE-
 CIDO
 ¡QUE COÑO!

Y ENCIMA, ESOS PUTONES,...

ESCUCHA TÍO, ESTOY HARTO
 DE TI, ESTO NO ES UN REFORMATARIO

CALLATE,
 HIPPI!

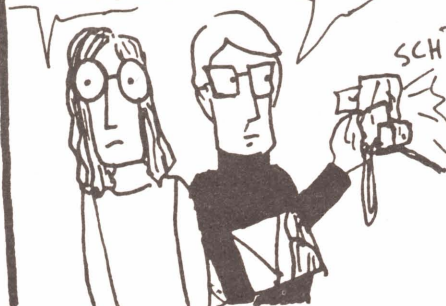

¿Y MIS PADRES
 CORRIERON DETRAS
 DE LOS PADRES
 DE ÉSTE EN LOS
 AÑOS SESENTA?
 ¿CUANDO SE
 PARARA LA
 HISTORIA?

SIEMPRE
 HABRA
 PERROS Y GATOS

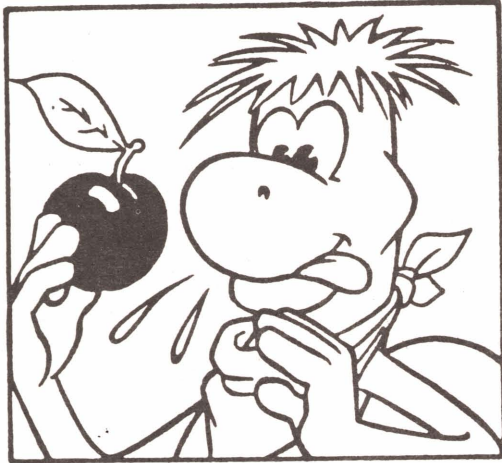
TAL VEZ LELLA-
 ME PARA ALGUN FILM

SCH

FIN

**CUC
CINE I
MÚSICA**

ENTREVISTA A MORCILLO

Ahí están en plena N-340 los *Harley Boys*. La *Sra. Pura* se decidió: *¿Y por qué no?*,

A estas alturas yo me presto a *Lo kaga falta* por una *Violación*, por supuesto que *Quiero ser madre*.

Ninguna tontería como *Voy a pedirte el matrimonio*, a ella le va lo duro así que no se cortó ni un pelo cuando repetía *Al de la motò: Aprieta el gatillo, pillo*.

Ellos mismos se convencían: no *Estamos locos*, sólo *Buscamos la felicidad en las nalgas de una mujer* y hay que aprovechar el momento ahora que no tenemos *Moros en la costa*.

Para enardecer el ambiente en el estéreo sonaban *Los niños cantores de Viena*.

La *Sra. Pura* medita: en las *Noches de fuego* así es *El corruptor* y no *Quiero ser superman* pero por una puñetera vez en la vida *El futuro se fijó en mi* y *Entonces me besó*.

Saben que *Es difícil olvidar*, por eso la *Sra. Pura* balbucea frente a La televisión: *Así te conocí, Manolo*. Manolo no quiere saber nada, ha dejado de ser *La estrella* y su *Víbora blanca* pasa ahora las noches *Mirando a los negros tomar café*. Él ahoga sus penas aplastando colillas en *Mi cenicero* mientras *Recuerda a los Creedence*, y whisky en mano se dice: *Ya no voy a pensar más*.

No es una simple historia de amor, son algunos de los temas de la discografía de Morcillo. Y ahora, «moñas», digiere esta entrevista:

CUC.- Después de diez años en contacto con la música ¿cómo calificarías tu experiencia?

MOR.- Diez años?, que no sean 20 o 25. Pues la música es increíble, esto de saber hacer música es un privilegio. Un privilegio natural que luego lo perfeccionas o no, pero la experiencia es de las más bonitas que puedes vivir.

CUC.- ¿Qué opinas de la música que se hace en la actualidad?

MOR.- La música que se hace en la actualidad la mayoría es montaje y mucho pastel. Hay algunas cosas que son buenas, pero poca cosa.

La gente te monta unos grupos un año y al año siguiente los tumba para montar otros.

CUC.- *¿Y del panorama musical que hay en la provincia?*

MOR.- Estoy bastante despistado, estoy preparando historias muy interiormente y no me preocupo de lo que pasa fuera. No voy a conciertos ni oigo la radio, si en la televisión hay un programa de música cambio el canal automáticamente.

CUC.- *Pensábamos que ibas a ser más concreto y nos dirías: Las Gatas*

MOR.- Sí, por supuesto, pero también estoy preparando mi propio trabajo. Aunque es preferible no hablar de todo esto hasta que no esté hecho. Prefiero decir «he hecho» que no «voy a hacer».

CUC.- *¿Crees que el problema en Castellón y la provincia está en los locales?*

MOR.- Los locales son el problema más gordo, no solo a nivel de actuación sino para ensayar. Nadie te alquila nada para ensayar. Es una asquerosidad, pero desde siempre.

CUC.- *Hielo es un tema dedicado a la gente de Castellón. ¿Piensas que el hielo ya se ha deshecho o es ahora cuando está más frío que nunca?*

MOR.- *Hielo*, más que a la gente de Castellón me lo dediqué a mi mismo, porque toda mi historia es más una Morcillografía que una discografía. Las canciones, la mayoría, estan dedicadas a mí, a mi persona y a lo que yo conozco. Alguna vez me he ido por los cerros de Ubeda, pero muy pocas veces.

No me gusta hablar de la galaxia, no la conozco.

CUC.- *El problema de los grupos que han salido en Castellón y han muerto en el intento ¿podría estar en los productores?*

MOR.- No, el problema está en la gente misma, la gente que quiere seguir haciendo música la hace toda la vida. La gente se cree que montando una historia así se va a ganar pasta a los tres días y si a los tres días no sacan pelotas se dedican a otra cosa. Si hay cinco o seis personas, un grupo, que en poco tiempo no ha conseguido lo que llevaba en la cabeza, y estar en el n.º 1 de tal lista, pues algunos los que estudian, acaban su carrera y otros se dedican a lo suyo, y de cada grupo a lo mejor siempre queda uno que da más patadas; pero gente que se meta en esto toda la vida, nadie.

Si no hay pasta se se dedican a otra cosa, Chuck Berry por ejemplo era pintor y si con la pintura hubiera sacado más pasta que con la música se hubiera dedicado a pintar.

CUC.- *Aunque dices que no estas muy al loro de lo que pasa ¿hay algún grupo o un músico de la provincia que te*

gusten o que veas que tiene proyección de futuro?

MOR.- Quitando Los Romeos ya digo que no conozco demasiadas cosas. Y Los Romeos me parecen un producto cantidad de elegante.

CUC.- *¿Ofrece oportunidades el mundo de la música?*

MOR.- Es que cuando dices negocio mi mente hace «plap» y se cierra.

La música es la música. Es como los bardos o los trovadores del medievo, esa gente hacía música, contaba lo que veía, ¡hacía música y ya está!

El negocio ha venido después, todo el show-bussiness; y si no eres guapo, con ojos azules, jovencito y no te pueden dar por culo, no triunfas.

CUC.- *Es cierto que nadie es profeta en su tierra, pero se dice que Morcillo tuvo su momento, cuando sonaba en las emisoras de radio más fuertes y empezaba a figurar en las listas de éxitos con el disco ¿Y por qué no?. ¿Por qué no aprovechaste el momento?*

MOR.- No se trata de aprovechar el momento, yo soy el mismo antes y ahora.

Quizás fue que la discográfica, que era Medicinales en aquel momento, intentó introducir alguna cosa en los 40 principales y promocionar el disco cara a la calle. Pero hacer cosas para estar ahí no me gustaba.

CUC.- *En la actualidad, ¿cuentas con apoyo o material suficiente para tirar adelante en la música?*

MOR.- Bueno, quiero decirte que lo que he conseguido y todo lo que estoy haciendo desde que hago música, lo he hecho por mis pelotas, incluso he sacado la pasta de mi bolsillo la mayoría de las veces.

Ahora estoy grabándole la historia a Las Gatas y me estoy gastando *mi dinero* en las grabaciones.

CUC.- *¿Qué entrega la tuya!*

MOR.- Sí, por supuesto. Es algo demasiado natural en mí, una persona como yo que tiene facilidad de hacer 50 o 60 canciones al día, ¿quién te dice que de esas 50 no hay 2 o 3 que valgan la pena? ¡Ja, ja!

CUC.- *Primero el bajo, luego cantar sólo, ¿y ahora la guitarra?*

MOR.- Sí, empecé primero en plan trovador con mi guitarra, ganando festivalillos de cantautor y cosas así. Y después ya empecé a montar grupos, te podría decir 10 o 12 grupos. Con Los Auténticos empezó la cosa a funcionar pero antes hubo grupos como Motor, Trafic, Eduardo Bord y la Band Boulevard(?),... incluso he tocado con orquestas.

CUC.- *En Magdalena, en un concierto que diste en la*

Plaza Mayor dijiste que ya no subirías más a un escenario y te dedicarías a cultivar patatas. ¿Es eso cierto?

MOR.- Dije cebollas. Pero es porque me traen un agradable recuerdo.

Una vez, para comprarle una guitarra a mi mujer, me fui a coger cebollas para sacar pasta y acabé con los riñones destrozados. Fue una experiencia bonita. ¡No lo haré más! En el concierto no fue en serio... lo dije, pues por decir algo. Incluso el nuevo trabajo que grabe se llamará *¿Créais que me había ido?*

CUC.- *¿Te consideras un superviviente o un malviviente?*

MOR.- No comprendo ninguna de las dos palabras. Estoy por encima de todas las tonterías que puedan rodear el negocio este, desde hace ya tiempo.

Si te refieres a si se puede subsistir con la música, pues por supuesto. Pero, ¿sabes por qué? Porque ni tengo coche, ni tal. No tengo historias que me puedan chupar la sangre. Soy una persona que piensa que teniendo la nevera llena, todo lo demás son problemas que te puedas crear tú. Tener una casa de campo, un coche, o una moto de aquí a allá, todo eso te lleva a tener que decir «no, señor» o «sí, señor» muchas veces que no te gusta. Vamos, que te da miedo a perder el empleo.

CUC.- *Si girase la tortilla y repentinamente el éxito llamase a la puerta de tu casa, ¿cómo reaccionarías?*

MOR.- Pasándomelo increíblemente bien. Yo y mis amigos.

Solamente vale la pena triunfar por dos cosas: por tus amigos y por tus enemigos. Por darle por saco a los enemigos y por ayudar a los amigos.

CUC.- *¿Piensas que el rock ha de tener un mensaje revulsivo?*

MOR.- No, el rock es que está tan difuminado que ya la gente no sabe qué es rock exactamente. Hay *rock & billy*, *tander metal*, *extra metal*, como mil millones de cosas.

Yo es que la música la considero en conaciones y en tener algo que decir, no coger un estilo. Igual un día te apetece un ritmo más fuerte que otro una baladita, y si te da la gana de hacer un *reague*, pues haces un *reague*.

Pero la cuestión es que no estés supeditado a ¿si hago esto lo voy a vender?, o ¿es el momento?, o P2-rrrrr (¿y esto último cómo lo escribiréis?).

CUC.- *¿Son fieras Las Gatas?*

MOR.- Ellas mismas lo dicen en una frase: «Somos las gatas y arañamos muy dulcemente».

CUC.- *¿Qué es preferible: un músico de calle o un músico de conservatorio?*

MOR.- Los músicos de conservatorio es que a veces son una falsedad, porque los obligan desde pequeños, saben mucho de música pero eso no es lo que les va y se aburren.

CUC.- *¿Tocar en un gran escenario o en pequeños clubs?*

MOR.- Yo soy amigo de los clubs pequeñitos con los amiguetes y el whisky al lado.

Me ha pasado alguna vez estar en un gran escenario y estar incómodo.

CUC.- *Una obsesión.*

MOR.- Las tías, es la única obsesión que tengo. Están guapas de matar.

CUC.- *Un disco.*

MOR.- El último, *Harley Boys*.

CUC.- *¿Qué es lo más morboso de estar subido en un escenario?*

MOR.- Es el nerviosismo de saber si te vas a acordar de la frase que viene a continuación en las canciones. Como he hecho a lo mejor 3000, tengo una borrachera de frases en la cabeza que a veces en una actuación en directo no te da tiempo a volver atrás, y entonces tienes que inventar.

Yo llevaría el papelito delante, sin cortarme.

CUC.- *¿Existe la suerte?*

MOR.- Ni sí, ni no. Es una palabra que está muy lejos de mí.

CUC.- *¿Eres una oveja negra?*

MOR.- No, ¿por qué? Ya lo he dicho al principio, me considero un privilegiado.

Eso de poder coger una guitarra y hacer melodías es una barbaridad, hay gente que no lo podrá hacer jamás.

CUC.- *¿Contra quién apretarías el gatillo?*

MOR.- Pues no sé. El gatillo exactamente contra nadie, pero abrir la mano y darle un guantazo en la cara, pues a Julio Iglesias, por ejemplo. Gente así, gente de mucho pastel. No tengo nada contra él, pero darle una guantada sería elegante.

CUC.- *Tu mejor concierto.*

MOR.- Uno que hicimos en Garage Pachá en Valencia con Rítmicos. Grabamos una maqueta y un single: *Quiero ser madre*.

CUC.- *Por último, ¿algo que añadir?*

MOR.- Pues no, a mí es que si no me preguntan...

MARISA DOMÍNGUEZ
PEDRO BASTIDA

BRUCE LEE, LLUITADOR ABANS QUE ACTOR

El pròxim estiu es compliran vint anys de la mort d'un mite; Bruce Lee ens deixava un vint de juliol de 1973 a Hong Kong, envoltat d'estranyes circumstàncies.

Fort, decidit, atleta, envanit i, primer que res, un lluitador, Bruce Lee havia nascut a Amèrica del Nord, encara que es va criar a la Xina, on va treballar en algunes produccions cinematogràfiques costumistes xineses.

A 18 anys, deixant alguns problemetes a l'Orient llunyà, es va establir a Califòrnia, on, com a ciutadà americà, va realitzar alguns treballs rutinaris, en els quals va durar poc. Al mateix temps va desenvolupar els seus coneixements de karate i de kung fu, al costat de noms tan importants com Ed Parker o Mike Stone...

A finals dels seixanta va treballar com a coprotagonista en la sèrie de televisió *Green Hornet*, molt a l'estil del Batman televisiu (també va participar en dos episodis inèdits d'aquesta sèrie). En aquests programes, Bruce era el criat de l'heroi i els seus coneixements sobre les arts marcial encara eren bàsics.

A pesar que no va obtenir papers destacables, més que res pel racisme anglosaxó, va tenir contacte i va ser mestre de James Coburn o Chuck Norris, que el van encoratjar perquè acceptara una oferta d'Hong Kong, per fer pel·lícules d'arts marcial. Amb Raymond Chow, Bruce Lee va rodar algunes pel·lícules, de qualitat ínfima, però amb molt d'èxit en les taquilles: *Karate a mort a Bangkok*, *El furor del drac*, *Fúria oriental*, ...

Després va tornar als EUA per la porta gran per rodar l'*Operació del Drac* la més gran pel·lícula d'arts marcial. Vint anys després es parla de realitzar la segona part, aquesta vegada amb Jean Claude Van Damme. La missió de Lee era destruir la mítica illa de Han. El racisme anglosaxó li va imposar a John Saxon, però Bruce Lee va brillar amb llum pròpia i haguera continuat brillant si la imprudència d'un metge i la hipersensibilitat a l'Equagesic no se l'hagueren emportat. Mesos abans, Lee havia tingut un estrany atac d'epilèpsia. El cervell se li havia inflat. Al juliol de 1973 va acceptar una píndola per calmar el mal de cap. Això el va matar, tot i que hi ha teories d'allò més desballestades.

Bruce Lee va morir a 33 anys amb el cos d'un atleta de 18, segons els metges.

Sempre estava entrenant-se i es vantava de no tenir un gram de greix en el seu cos. Va escriure llibres d'arts marcial i va ser un rebel a la seua manera. La llegenda continua.

FERNANDO GUERRERO MONFORT

RETIRA'T, BARBARA

Jo era un innocent infant (?) quan unes cosines meues em van recomanar la pel·lícula *Yentl*. Vaig mirar el fullet publicitari i vaig veure una cara, presumiblement de dona, amb un gran nas i el pèl curt.

No era un pallaso, era Barbara Streisand.

Anys arrere, aquesta senyoreta de gran gran personalitat, es va presentar davant una estúpida secretària de Hollywood que va escriure Barbra en lloc de Barbara. La Streisand ho va trobar original i ací va començar una historieta –dir-ne llegenda seria mentir– en el cinema convencional. Ja havia debutat, però en curts pornogràfics en blanc i negre, on la delataven els ulls d'ocell i el nasset (dels quals mai no parla) i en els quals films tampoc parlava. Res, a banda de trotar.

Bé, doncs Barbra, amb la seua gran gran personalitat, es va forjar (jure que no sé com) una carrera cinematogràfica que, vista de lluny, de molt lluny, sembla respectable; encara que si t'hi acostes, put.

El 1969, l'Acadèmia li va donar un Oscar, compartit amb una actriu de veres, Maggie Smith, per la pel·lícula (que no és res de l'altre món) *Funny girl*. Bé, ells deuen saber per què; el que és ben cert és que aquesta tia ja no torna a aparèixer en la llista d'oscaritzades, ¡i mira que ho ha intentat! ni com a actriu (?), ni com a directora (??).

¡Em posa malalt! Després va fer de puta diverses vegades. Generalment sempre feia de joveneta alliberada, que convertia

tot un home en un objecte dòcil del feminisme més vomitiu. Ella, tan tendra, amb braguetes i cançons, i ells, tan valents. I al capdavall, l'amor. ¡Oh!

Després va fer *Yentl*, la interpretà, la dirigí i també la cantà. Hi era una jueva que volia estudiar tant que es va fer passar per home per poder accedir així a la universitat. Ella s'enamora d'un barbut, una burgeseta s'enamora d'ella, al final es despulla (aquesta vegada dels muscles cap amunt, la generositat té un límit davant el somni americà) i tot acaba sense aconseguir ni un dels Oscars que volia.

Ha tornat a dirigir amb la pel·lícula *El príncep de les mareas*, i també la interpreta.

Ara l'homenàs ha estat Nick Nolte. Ni un Oscar. Amb els cabells tenyits, llisos o arrissats, cante bé o cante malament (és ben cert que aquesta mena de cantants, penseu en Liza Minelli, estan en decadència).

¡Que es retire, que se'n vaja! ¿Heu vist *Boja*? Recordeu Don Johnson, el de *Miami vice*. Se la va estar treballant un temps.

Bé, doncs a pesar de l'obscur i poc sensat passat del xic, quan ella va intentar reduir-lo, com als masclets de les seues pel·lícules, el xicot se la va fotre amb una dona de veritat, Melannie Griffith.

En definitiva, penseu que la pantalla del cine és molt gran i sempre s'infiltra alguna ànima indesitjable per perpetrar-hi alguna producció.

FERNANDO GUERRERO
MONFORT

**CUC
CRÍTIC**

ES EGIPTO UN REGAL DEL NIL? REFLEXIONES A PROPOSITO D'UN LLIBRE DE MARVIN HARRIS

El medi fa l'home
RAZEL, 1882

Acabe de llegir un menudet llibre de Marvin Harris: *Vacas, cerdos, guerras y brujas: Los enigmas de la cultura* (Harris, 1989), i m'ha deixat tan malt regust com una hamburguesa del menjador del campus de la carretera de Borriol (i això ja és difícil de superar!). La veritat és que no havia d'haver-ho intentat car bones referències m'ho desaconsellaven, però clar, és que el Marvin Harris està de moda (–ah, és que la moda també funciona amb això? Doncs sí...). Bé, parlem del llibret.

Amb aquesta obra tenim un exemple prou significatiu de l'aplicació a l'estudi sobre alguns fenòmens culturals del determinisme tecnoambiental, determinisme que no és gens nou, ja que el primer historiador reconegut l'utilitzà fa molt de temps (recordeu això de «Egipte és un regal del Nil»), que Marvin Harris ha fundat «l'original» tendència antropològica del Materialisme Cultural. I el mal és que s'ha posat de moda; tothom el llig, el nomena, el comenta, és la figura antropològica del moment. Tindrà quelcom de consistència o només serà un *bluff*?

Materialisme cultural = Determinisme tecnoambiental

Abans de passar a comentar l'obra, vegem, en paraules del propi Martin Harris, les bases de l'anomenat Materialisme Cultural:

Yo creo en el dominio de los fenomenos socioculturales el *analogum* de la estrategia darwiniana es el principio del determinismo tecnoecológico y tecnoeconómico. Este principio sostiene que tecnologías similares aplicadas a medios similares tienden a producir una organización del trabajo similar, tanto en la producción como en la distribución, y ésta a su vez en agrupamientos sociales de tipo similar, justifican y coordinan sus actividades recurriendo a estrategias similares de valores y de creencias. (Harris, 1987: 3).

El fragment palesa perfectament la preponderància que Harris atorga a la tecnologia i al medi, preponderància que deriva en un determinisme; ho diu ben clar, les agrupacions socials i les creences emanaran de les distintes combinacions que es donen entre la tecnologia i medi, romanen absolutament postergades (*determinades* és el mot més adient) per aquests dos factors. No és estrany, doncs, que per a l'estudi de les diferents cultures es concedesca prioritat a l'anàlisi de les condicions materials.

El Materialisme Cultural i algunes «simpaties»

Davant aquests postulats, que dissimulen el paper de les societats humanes en el seu desenrotllament històric, haurem d'investigar algunes opinions crítiques.

Respecte al Determinisme Tecnoambiental, una bona colla d'autors ha desmuntat les tesis absolutes de Harris.

Prieto rebutja el determinisme en els següents termes:

[...] no se tiene en cuenta que según el estadio de desarrollo social, el medio influye más o menos, o de una forma en vez de otra. (Prieto, 1976: 58) .

Godelier afirma que les restriccions de la natura fan que la societat s'adapte (o adapte la natura). Mai, però, les condicions tecnoambientals conformaran la societat:

La naturaleza, por tanto, impone constricciones a las que las sociedades deben adaptarse. Pero la adaptación puede asumir formas diversas, cada una depende de un nivel específico de las fuerzas productivas. (Godelier, 1981: 36).

Front aquest autors, que només constaten les febleses del Materialisme Cultural, altres són més incisius i destaquen la preocupació d'aquesta tendència:

Tendencias como las aquí expresadas [...] nos alejan de la comprensión de lo que la humanidad realmente es. Es posible que este tipo de relaciones sean inherentes a la naturaleza de las ciencias sociales mismas, además de que, probablemente, tales ideas reflejen la creciente auto-objetivización de la civilización occidental y el creciente extrañamiento que ésta experimenta en los últimos años con respecto a su base humana. (Rossi / O'Higgins, 1981: 119).

Encara que Rossi i O'Higgins tracten de disculpar Harris parlant d'un neopositivisme general a la civilització occidental, crec que aquesta despreocupació social és almenys sospitosa; potser Harris no estime convenient escorcollar en els conflictes socials inherents al desenvolupament de les cultures. En aquest sentit s'adrecen els comentaris de Fontana, que va al fons de la qüestió, descobrint el caràcter legitimador de l'ordre actual, ja que, segons Harris, en cada època es produeix un excés de població que esgota els recursos naturals, s'origina una crisi i se supera amb «[...] nuevos sistemas de producción [...] cada uno de ellos con una forma característica de violencia, trabajos penosos, explotación o crueldad institucionalizada.» (Fontana, 1982: 181).

I això, encerta Fontana, pareix que ens du a acostumar-nos amb l'ordre actual i a abandonar qualsevol esperança de millora real (tot degut a la mecànica cultural terriblement pessimista de Harris), la qual cosa, conclou l'historiador, està al servei de la causa eminentement conservadora de la despolitització.

Respecte a l'economicisme que s'observa en el Materialisme Cultural, perfectament qualificat per Fontana com «economicisme primitiu» (1982: 181), troba la repulsa teòrica més rigorosa en Godelier:

Pero cuando el enfoque llamado ecológico quiere constituirse en teoría general de la vida social y de la historia, fracasa en la medida en que, para unos puntos esenciales como la casualidad de la economía y/o del medio ambiente, la naturaleza de las relaciones funcionales entre estructuras sociales, los motores de la evolución de los sistemas, que se apoya en los dogmas del materialismo vulgar que sigue siendo, en definitiva, no solo impotente frente al idealismo extendido en las ciencias sociales, sino que incluso lo justifica y contribuye a reproducirlo. (1976: 51).

Al capdavall, Godelier vol avisar-nos de l'absurd reduccionisme dogmàtic del materialisme vulgar, i un parell de exemples ho evidenciaran molt clarament:

1. L'economia es queda reduïda a la tecnologia i a la relació hòmens-natura.
2. Molts fets socials (l'hegemonia de les relacions de parentesc, la variada funcionalitat de les relacions) no troben una explicació deslligada de la devaluada interpretació econòmica.

Anàlisi de *Vacas, cerdos...* o com descobrir l'engany del determinisme tecnoambiental

El llibret de Harris, *Vacas, cerdos...* s'enquadra perfectament en l'esquematisme determinista que hem vingut criticant; se succeeixen, una rere l'altra, explicacions tecnoambientals de suposats «enigmes culturals».

Un fet plantejat com determinant ho és, però sols perquè una formació social concreta li confereix aquesta distinció; quan aquesta formació social canvia es superarà automàticament el «determinisme» car no té fundament per ell mateix (és a dir, deslligat de sa formació social). Apliquem aquest raonament al conegut dit «Egipte es un regal del Nil» .

És evident que quan els egipcis dominaren les tècniques per controlar el riu mitjançant dics i canals (alhora que comptaven amb l'adient organització social), el Nil era un «regal», però abans d'allò, el riu romania salvatge, catastròfic durant les temporades de crescuda, i els primitius egipcis havien de viure en les elevacions, incapaços de dominar les crescudes (Prieto, 1976: 58).

Passant a *Vacas, cerdos...* cadascuna de les teories que es plantegen ens pareixen tan superficials, o més, que la coneguda cita d'Herodot:

1. Les vaques són sagrades per la necessitats de bous per a la agricultura, però sols perquè en l'Índia actual s'aprofiten d'aquesta força dels bous; no els ve imposat per necessitat.

2. La Bíblia i l'Alcorà condemnen els porcs perquè la cria de porcs constituïa una amenaça a la integritat dels sistemes naturals i culturals del antic Orient Mitjà ja que els hebreus no els podien mantenir en els seus hàbitats àrids i sos efectes esdevenien devastadors per a les poblacions sedentàries. Aquesta teoria, però, només és vàlida en la mesura en que ho permeta el sistema de producció hebreu (per exemple, per a la actualitat aquesta teoria no val; el sistema de producció ha canviat) .

3. Igualment, la «capacitat de sustentació» d'un territori no determina les guerres primitives, únicament ho fa si li ho permet la relació establida entre els hòmens i l'ambient en què es fonamenten les poblacions. La causa de la guerra no està determinada per la «capacitat de sustentació» d'un territori; més bé té a veure amb l'estructura socioeconòmica d'aqueixes societats, conjugant-se altres factors.

4. La superioritat masculina dels yanomami s'explica perquè és aquest sexe el que s'ocupa de la guerra. Sempre estan en guerra perquè es desplacen amb freqüència passant per territoris d'altres aldees per a caçar. De nou cal recordar-li a Harris: el determinisme tecnoambiental és conseqüència d'un sistema de producció determinant, i no a l'inrevés.

5. El potlach (regalar o destruir més riquesa pròpia que el competidor cercant més prestigi social) s'entén com una defensa durant una crisi ja que impideix que la força de treball disminuesca excessivament. Igualment, és conseqüència d'una determinada estructura social, que s'assegura els excedents d'altra forma.

Etcètera.

En resum, podem veure la insubstancialitat de les hipòtesis analitzades. Són com bromes, estudis entretinguts basats en una vellíssima fonamentació, destinats a oblidar els conflictes socials i a descomprometre l'anàlisi el desenvolupament històric.

Per què som tan crèduls amb llibres i escriptors? Reflexions finals sobre la mancança de crítica actual.

Ja hem vist la feblesa de les teories de Harris. Ens semblen tan ingènues que no comprenem com estudis tan fútils triomfen entre el públic majoritari (el propi Fontana qualifica Harris com a venedor de *best-sellers*), sobretot quan les bases de la veritable anàlisi científica aplicada a les Ciències Socials resten desconegudes.

Des d'aquestes premisses ens agradaria exposar dues idees:

1. Que cal popularitzar la història. No podem mantindre-la reduïda als cercles investigadors. Si sa funció és la comprensió del passat i la projecció del futur, aquest desconeixement generalitzat (que els professionals haurien de plantejar-se si no és, en part, culpa d'ells) no ajuda gaire.

2. Que tothom hauria de fer alguna cosa més per desenrotllar la nostra crítica amb la finalitat de refusar ximpleries com la de *Vacas, cerdos*,... encara que ens vinguen luxosament presentades amb l'envoltori de la nova i moderna antropologia americana.

Es tracta, aleshores, d'un doble repte. Per als professionals, de forma que assumisquen el valor real de les Ciències Socials (ja no ens podem quedar callats quan ens facen l'eterna pregunta: —i per a què serveix la història?). I per a la societat en general, de forma que romanga amb els ulls ben oberts i destil·le estrictament la informació. No ens confien de res. A la televisió, ¿us adoneu de les diferències de percepció d'un tema qualsevol entre cada cadena?; a la universitat, ¿què és el que us fa pensar que els professors no poden tergiversar la informació?; i amb açò mateix, ¿qui us assegura que aquest escrit és de confiança? Potser amb un poc més de sentit crític *Vacas, cerdos*,... no hauria esdevingut un *best-seller*.

EDUARD BLANES I CALVO

BIBLIOGRAFIA

- FONTANA LAZARO, Josep (1982): *Historia. Análisis del pasado y del proyecto social*, Barcelona, Crítica.
- GODELIER, Maurice (1976): *Funcionalismo, estructuralismo y marxismo*, Barcelona, Anagrama.
- (1981) : *Instituciones económicas*, Barcelona, Anagrama.
- HARRIS, Marvin (1987): *El desarrollo de la teoría antropológica. Historia de las teorías de la cultura*, Madrid, Siglo XXI.
- (1989): *Vacas, cerdos, querras y brujas. Los enigmas de la cultura*, Madrid, Alianza.
- PRIETO ARCINIEGA, Alberto Manuel (1976): *La historia como arma de reacción?*, Madrid, Akal.
- ROSSI, Ino i O'HIGGINS, Edward (1981): *Teorías de la cultura y métodos antropológicos*, Barcelona, Anagrama.

POESIA I NACIONS OPRIMIDES

La poesia sempre ha estat necessària, refugi secret de les ànimes, únic camí capaç de desvetlar tots els silencis mitjançant la màgia del llenguatge, a l'usatge d'un fetiller de temps antics que afaïçona la natura en un veire de mans i herbes. Com ens ha recordat, fa uns anys guardonat, Marià Villangómez, la poesia és màgica. És, sense dubtes, una de les escasses arts que no pateix en aquest temps nostres del perill de caure en el parany capitalista, car és una veu pregona que s'obstina en allunyar-se del benefici i, amb lector o sense, dolla de l'esperit per a quallar en mots. La poesia és una veu íntima escrita perquè tot lector potencial en pugui ser escriptor, identificant-s'hi. Les seues claus, que poden multiplicar-se enllà de la intenció de l'autor, són a l'abast dels còmplices. Fins i tot la poesia més experimental, que sempre cercarà, al capdavant, la connivència formal amb el lector.

Bona part de la poesia darrera és existencial, perquè és fruita de la seua temporada i, entre carrers i gents, els pensaments per força es troben extraviats («els boscos del pensament, camins dissortats, bèsties salvatges...»). I, enmig de l'atzarosa existència individual, en molts racons d'aquest planeta l'opressió porta amb si l'alçament de veus que troben en ella l'encenall creatiu, l'impuls que les porta a cridar contra l'anorreament de la seua col·lectivitat, a plànyer les veus perdudes, les aus trepitjades als voraços passadissos del silenci. L'opressió envigoreix el recer més pregon, la poesia s'hi alimenta i es transmet, rosa de paper, s'agafa de la mà dels cantaires i desa les esperances tot dient que amors, arbres, banderes són mots de bon recordar. Tots els estats són opressors, i per això a tot arreu s'alcen veus i tot acte poètic és subversiu, art per l'art però veritable art que va més enllà, encara que els camins mampresos no tinguen cor i, errats, porten manifestos futuristes al si de l'ègida feixista. Però on l'opressió és més manifesta la poesia assoleix més vàlua i, encara que reste minoritària en «consideració internacional» (nòbels i semblants), això no la minusvaloritza. El poeta no necessita eixir del país per a ser universal. No cal escriure en anglès, és clar. Ho vaig escoltar no sé on: la poesia palestina és una de les més interessants que poden trobar-se avui, car la poesia en lluita no consta tan sols de proclames i crides. Tot, home i amor, hi és.

A les nacions oprimides, l'opressió té un rostre nou. En un dels rituals assassins del genocidi,¹ la llengua és afusellada sumàriament. Així, el poeta veu com se li roben els seus mots, la seua eina de treball, el seu mecanisme de supervivència, entroncades les febles vies de comunicació que podia establir. Probablement, l'últim parlant del manx, llengua de la qual es diu que ara la parlen «algunes persones», serà un gran poeta. Pocs ho podran saber, però ho serà sens dubte només per conservar la musicalitat d'una llengua, el legat per a forjar el poema. Afectada directament, la veu del poeta s'alça, doncs, amb més puïcança a les nacions oprimides. La gran quantitat de poestes que trepitgen els Països Catalans n'és una prova.²

En països més derrotats que el nostre, la persecució del «vernacle» ha portat a situacions que, si no fos per la fel que ens fan pujar per la gola, tan real com elles, podríem qualificar de surrealistes, fites darreres de la llarga ruta de la diglòssia. L'oprimint no ha tingut més remei que servir-se de la llengua de l'opressor, empès per les circumstàncies, traint-se a si mateix i reconeixent la seua traïció, la màxima d'un poeta.

1. Genocidi: «extermini d'un poble o d'una ètnia» (DLC). Un poble es defineix per una cultura, de la qual la llengua n'és part fonamental. El genocidi no precisa necessàriament d'un extermini físic, que només es dona en casos extrems, sinó que és també l'alienació, l'anihilament de la consciència nacional i, primera fita del procés, de la llengua.

2. S'ha arribat a dir que tenim un desequilibri flagrant de gèneres. Però també Marià Manent ha recordat que una abundosa producció poètica no és mai res desdenyable. Tant de bo tots poguéssim ésser poetes. Una altra qüestió és assegurar-ne l'engarbissament i l'arribada al lector, perquè hi ha molts poetes, sí, però pocs lectors.

PIERRE-JAKEZ HELIAS (1914) Bretanya

Bretonant sóc

No tinc cap altre recer
Que la llengua del meu quefer.
El bretó és la meua pàtria.

No tinc cap altre bé a defensar
Que no siga aquest llac d'hidromel bollint,
Aquest bru salvatge
Que em nodreix pel defora i pel dedins.
El bretó és la meua pàtria.

No tinc cap altra bandera que seguir
Que no siguen aquests mots de cànem gruixut.
Reteixit amb ma saliva
i amagant als ulls ma nuesa.
El bretó és la meua pàtria.

La resta és geografia.

JOAN SALVAT-PAPASEIT (1814-1924)

Les gorges

A Sant Martí del Canigó
la veu ressona que us esglaia.
Diu: Catalunya!
i la remor
sempre contesta:
Esclava a Espanya.
Si prens coratge
els ulls al cel
i alces el braç —gest de vengança—
a Sant Martí sents una veu
i a cau d'orella:
També a França.

XOXE LUIS MENDEZ FERRIN (1938) Galícia

Rondalla

Era Galícia una vall pura o balma
de tebi fum i verda densitat.
Era Galícia plana despullada,
boira inerta damunt basal de sang.

Era Galícia un àgil vent agut
encobeint dins ells totes les coses.
Era Galícia un arbre lentament
enfonsant-se una mica hora per hora.

Era Galícia cent avis de terra
sense venjar, muts ecos que ens con mouen.
Era Galícia un mar perfectament
dens, sense cap claror i amb regust d'homes.

Era Galícia una obstinada tasca
pel mos de pa, inacabable i sorda.
Era Galícia un home sense cap.
Era i no era una esperança angosta.

GABRIEL ARESTI Euzkadi

Eterna maledicció (Maldizio Betikoa)

A vosaltres,
universitaris
bascos de Barcelona,
us dic de debò
que si cap de vosaltres
explota, d'ací en deu o tres anys,
el seu germà
obrer
o comptable,
aqueix,
aqueix
de vosaltres
serà objecte
de la meua més punyent maledicció,
per sempre més,
com
el més fill
dels fills
de puta
d'aquest món.

EVGUENI EVTUSHENKO (1933) Sibèria

Somriures

Tenies abans molts somriures:
maliciosos, alegres, admirats somriures,
una mica tristos de vegades, però somriures.
No te n'ha quedat cap, d'aquells somriures.
Buscaré un prat on hi haja milers de somriures.
Et portaré un feix de bells somriures.
Però tu em diràs que no et calen somriures
perquè estàs molt cansada de tants de somriures.
Jo també estic cansat de tants somriures.
Jo també estic cansat dels meus propis somriures.
Jo em defense amb molts somriures
i em fan més seriós encara els meus somriures.
Però, al capdavant, no tinc somriures.
En ma vida tu ets el darrer somriure,
somriure en el rostre on mai no hi ha somriures.

GWENAEL LOMEDELSACK (1968)

Utopia (fragment)

Utopia, tu ets el nom de l'esperança,
ets l'amor, la companyonia, la gaubança,
la complaença, la solidaritat, el gaudi,
el joc, la ciutat llunyana,
la terra somniada, la societat perfecta
on alliberarem el boc expiatori.

NOTA:

Per raons òbvies, no hem pogut arregar tot el que voldríem. L'espai i la impossibilitat d'accedir a d'altres ens ho ha impedit.

BUKOWSKI: LA FORJA D'UN ESCRIPTOR

Allà per l'any 78, quan anàvem amb el *Víbora* i l'*Star* sota el braç, per l'ambient *underground* de l'època es rebien, fruit de la llibertat democràtica que començava a respirar-se, manifestacions culturals tant en música, literatura com en cine. Totes aquestes van arribar de colp i volta. En un període de tres anys teníem la cultura de les drogues dels seixanta, la psiquedèlia *hyppie* dels setanta i la *new wave* de començaments dels vuitanta.

Aleshores van aparèixer a Espanya els primers llibres de Charles Bukowski. Eren uns llibres de relats curts que van fer envermellar fins i tot els més progress de l'època.

A més de deu anys, i en un ambient més tranquil, podem analitzar la vida i obra de l'escriptor que ha omplert la literatura de sexe, alcohol i provocació.

«... Vam beure tot el dia i a la nit vaig intentar fer-li l'amor a Mindy. Em vaig quedar atònit i descoratjat quan vaig descobrir que tenia el cony gran. Un cony era gran. No me n'havia adonat la nit anterior. Era una tragèdia. El pitjor pecat d'una dona...»

Ch. Bukowski no és el prototip comú de l'escriptor actual; els seus estudis no arriben als primaris i comença a escriure a partir del seu mig segle viscut.

A Bukowski se'l coneix a Europa com a escriptor de novel·les, però en realitat és poeta, poeta del carrer, de suburbi, de clavegueram. A l'altre costat de la bassa gran les publicacions dels seus poemes dobla la de les proses, i fins i tot n'hi ha antologies. A Espanya aquesta faceta no es coneix, ja que ni tan sols un sol vers s'ha publicat a la Península.

Per això passarem a analitzar la prosa, que sí s'ha publicat i traduït íntegrament, atès que va ser més reconegut en aquests llocs que en la seua pròpia terra.

Bukowski comença a publicar els seus relats a principis dels anys seixanta en un periòdic *underground* anomenat *Open City*, en el qual va tenir una columna habitual.

Actualment Bukowski viu a San Pedro, un poble a pocs quilòmetres de Los Ángeles, i l'escriptor maleït que va ser cada dia ho és menys, això sí, continua bevent, fumant i follant com el que més amb seixanta anys i escaig. Ho és menys a causa del reconeixement que està tenint; les seues obres s'estudien en universitats i inclús en ocasions és requerit per aquestes per fer conferències. Alguns dels seus relats s'han portat al cine i al teatre. Entre aquests podem destacar: *Ordinària bogeria* de Marco Ferreri, *Barfy (el borratxo)*, de Barbet Schroeder, amb Mickey Rourke i Faye Dunaway com a protagonistes. En aquesta última aconseguiren que Bukowski fes d'extra; també hi ha un curt en 16 mil·límetres d'un jove director alemany sobre el relat *Killers* en el qual també apareix una breu seqüència de Bukowski recitant un poema.

Bukowski s'ha forjat i per fi ha estat reconegut com un gran escriptor, potser siga un dels pocs genis vius que queden. Però, ja ho hem dit, compte amb la lectura; fins i tot el dur de Mickey Rourke després del rodatge va passar nou mesos en un centre de rehabilitació d'alcohòlics. I és que ningú pot aguantar el ritme de Bukowski, així que deixem aquesta xarrameca que m'abelleix beure'm una cervesa.

PETER

BIBLIOGRAFIA DE BUKOWSKI

Col·leccions de contes curts, en prosa:

Escritos de un viejo indecente, Ed. Anagrama

Erecciones, eyaculaciones, exhibiciones. La maquina de follar (relatos de la locura cotidiana)

Se busca a una mujer, Ed. Anagrama

Música de cañerías, Ed. Anagrama

Novel·les autobiogràfiques:

La senda del perdedor, Ed. Anagrama

Factotum, Ed. Anagrama

Cartero, Ed. Anagrama

Mujeres, Ed. Anagrama

Autobiografies i entrevistes:

Lo que mas me gusta es rascarme los sobacos, Ed. Anagrama (Entrevista feta per F. Pivano)

Shakespeare never did this, (no publicada a Espanya),

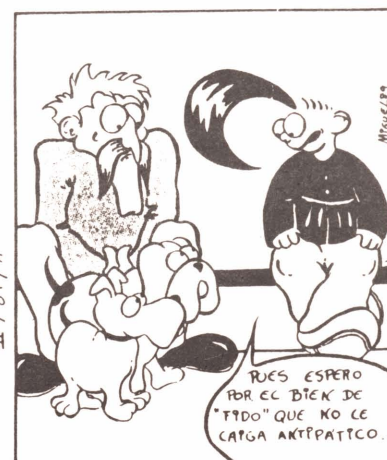
Col·leccions de més fàcil adquisició fora d'Espanya, en vers:

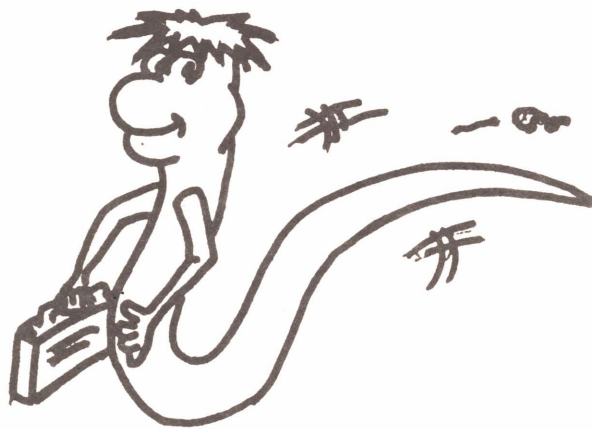
The days run away like wild horses over the hills, (editorial desconeuda)

Play the piano, (editorial desconeuda)

Modern poets, Penguin books n.º 13

Samaruc

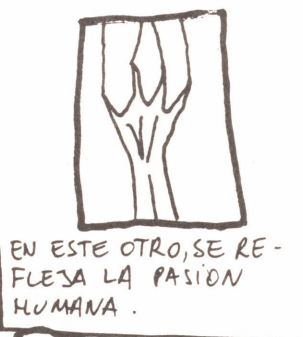

CUC VARIETATS

BERNARDINO "EL HIPPI EN: UN DÍA EN LA GALERÍA" OCTUBRE

FGM

APLAUDIMENTS:

- Al Servei d'Esports
- Al creixement de la comunitat universitària
- A la investidura de Sos Baynat
- Al Centre de Documentació
- A l'Orfeó universitari i l'Orquesta de Plectre
- A la participació de la Universitat en la celebració de les Normes de Castelló
- A la publicació sobre Joan Fuster
- A la concessió de beques
- A les conferències
- A la humanitat d'Arcadi Garcia
- Als noms dels equips esportius
- A la caseta del gos «xusquero»
- A la col·laboració de Morcillo
- Als tallers de valencià i ràdio
- A la calefacció del Campus del carrer Herrero que fomenta la llibertat sexual
- Al conill del curs de supervivència
- Al nou pàrking de la carretera de Borriol
- A la màquina de fotoscarnet
- A l'aula d'informàtica que tant ens ha ajudat a tots

ESTIRADES D'ORELLES:

- A la mort de la carrera d'Història
- A la presentació dels menús del bar
- A l'incompliment de la implantació de noves carreres
- A la separació dels tres campus amb els inconvenients d'horaris per als professors que això suposa
- A les màquines de cafè i xocolata
- A la màquina del bar per a traure tíquets, que sempre s'està enganxant
- A la centralització burocràtica i les molèsties que genera
- Al sistema informàtic
- A l'incompliment dels horaris per alguns professors
- Als horaris de les activitats extraescolars
- A l'horari i la confusió dels exàmens de desembre
- Als professors que es pensen que sols existeix la seua assignatura
- A les promeses incomplides per alguns directius
- A la politització
- A la continuïtat de «l'enxufisme»
- Als que aparenten molt i no són res
- A les mosques que ronden per classe
- A la insolidaritat

CITAS LITERARIAS

Los poetas, en su libertad genuina, poseen el esplendor de la esencia, por su hermandad magnética con lo sagrado.

ROSA CHACEL

El poeta está lleno de sabiduría, pero no puede envanecer, porque quizá no es suya: una fuerza incognoscible, un espíritu habla por su boca: el de su raza, el de su peculiar tradición.

VICENTE ALEIXANDRE

Pocos hombres hay tan perversos que merezcan un juicio condenatorio póstumo; pocos, tan excelentes que merezcan una resurrección. Resucitar no es imprescindible para quienes, por sus actos, aún viven en la memoria de sus agradecidos; es la mejor manera de inmortalidad que reconozco.

ANTONIO GALA

El arte no existe sino cuando ha superado sus modelos vivos mediante una elaboración ideal.

R. M. VALLE-INCLÁN

Yo no concibo la poesía como abstracción, sino como cosa real existente, que ha pasado junto a mí. Todas las personas de mis poemas han sido.

FEDERICO GARCÍA LORCA

La memoria del alma es la esperanza.

LUIS ROSALES

La literatura es una carrera de antorchas: cada generación lleva el testigo hasta donde puede.

CAMILO J. CELA

Un poeta es alguien que ve más allá del mundo circundante y más dentro en el mundo interior. Pero además debe unir a esas condiciones una tercera más difícil: hacer ver lo que ve.

DULCE MARÍA LOYNAZ

No te quiero a tí sola; te quiero en tu ascendencia y en cuanto de tu vientre descenderá mañana.

MIGUEL HERNÁNDEZ

Hay que pasar por todo: hay que pasar por los infiernos de la vida para llegar a escuchar los números de la propia alma.

MARÍA ZAMBRANO

*Fe empirista. Ni somos ni seremos.
Todo nuestro vivir es emprestado.
Nada trajimos, nada llevaremos.*

ANTONIO MACHADO

¿Qué importa un hombre solo frente a tanta esperanza?

¿Cómo pueden matarnos? Nuestro nombre es Mañana

GABRIEL CELAYA

Cuando los hombres no tienen nada claro que decir sobre una cosa, en vez de callarse suelen hacer lo contrario: dicen en superlativo, esto es, gritan.

J. ORTEGA Y GASSET

**Cuando esté con las raíces llámame tú con tu voz.
Me parecerá que entra temblando la luz del sol.**

J. R. JIMÉNEZ

Vivir es separarnos del que fuimos para internarnos en el que vamos a ser, futuro extraño siempre. La soledad es el fondo último de la condición humana.

El hombre es el único ser que se siente solo y el único que es búsqueda de otro.

OCTAVIO PAZ

Hay momentos en que, a merced de una serie de abstracciones, el espíritu se sustrae a cuanto le rodea y, replegándose en sí mismo, analiza y comprende todos los misteriosos fenómenos de la vida interna del hombre.

GUSTAVO ADOLFO BÉCQUER

CARTA A UN BOMBON

Estimada señorita:

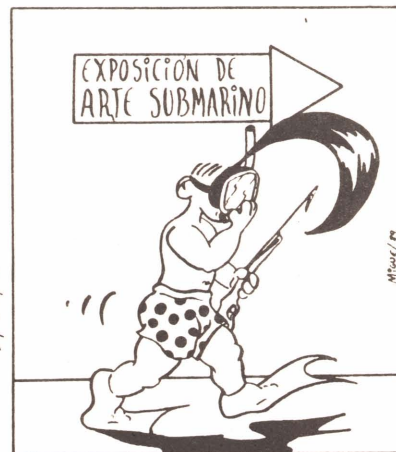
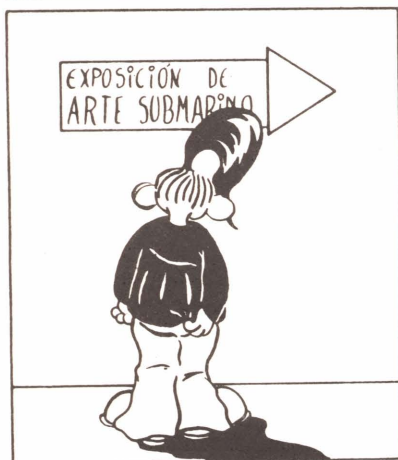
Son de tal magnitud mis deseos de formalizar mis relaciones con Ud. que gozo en comunicarla a todas horas del día, que daría mi pobre corazón, perturbado a una joven tan bella, por dar gusto a mis grandes y poderosos conocimientos que se ven atravesados por agujones. He sido informado de que Ud. es tan pura así como amable, modesta, simpática y bonita, que espero que no oponga resistencia a mi natural carisma, mi gallarda presencia y mi garbo, que es capaz de destrozarse el más fuerte corazón, que sienta tan sólo un leve y mínimo cariño. Esperando a unirnos sentimentalmente y preferentemente sin más demora, permítame acompañarla a la hora y sitio que Ud. tenga por gusto.

Un admirador.

Nota: Descubra el doble sentido. Instrucciones de uso y abuso de este escrito:

1. Lea atentamente la carta. Deléitese con la singular exquisitez con que ha sido escrita.
2. Reflexione.
3. Ahora vuelva a leerla con la siguiente condición: elimine las líneas pares, lea sólo las impares por el orden que siguen.
4. ¡Sorpresa!

Samaruc

ANUNCIS PER PARAULES

Busque el meu gos POTXOLO. És un gos salsitxa prou gras, que se'm va perdre a les platges de Benicàssim. Recompensa generosa. ADRECEU-VOS al 226900. Agapit (NITS).

Compraria roba dels anys vint per a grup de rock. Especialment banyadors de l'època. ADRECEU-VOS al 200543.

Ex-supernumerària de l'Opus Dei busca home per retre culte al cos. ADRECEU-VOS al 324561. Maria Mercedes.

Es traspassa quiosc a Nules per impossibilitat d'atendre'l. ADRECEU-VOS a Peret. 325687.

Quiromància, endevinació, horòscop, hipnosi i humor en general. ADRECEU-VOS: 340098. Carlos Jesús.

Imitador, contaria acudits a malats i a moribunds per entretenir-los. Preu a convenir. 234325. Arealín.

CORTINATGES I MOQUETES **LA CORUNYA**, des de 1902.

Venc idees i pel·lícules porno en vídeo. Gran assortiment. 657800. Melapele.

Alcohòlic anònim treballaria en bars i restaurants. 543267. Benet.

Venc la col·lecció íntegra de Roberto Alcázar y Pedrín, una foto gran de Concha Velasco dedicada i un Codi civil per 15.000 ptes. 324560. Adeleta, nits.

Venc un viatge a Càceres que em va tocar en un concurs per 12.000 ptes. 678900.

Compraria un revòlver del 38 i municions a bon preu. 546789.

Oració a sant Cosme de Benafijos: tu que eres el sant més pietós amb l'universitari mitjà, escolta la pregària que et faig i concedeix-me la gràcia (demanu ací el que desitgeu) a la qual aspire desesperat.

Compraria OLES de Mortadelo i Filemón.

Es fan classes de francès. Professora nativa. Simone, 23 anys, model i molt molt tendra.

Maria, jo t'estime (ja ho saps, el rotllo de la negra no anava de veritat).

¿Vols ser un skin head? Uneix-te al futur. Rapa't la closca i a Maria Agustina, dissabtes a les 16.00 h.

Venc exemplar del **NECRONOMICON** traduït al castellà antic. 223387.

Gràcies, Sant Cosme, pels favors rebuts.

Gràcies, Sant Cosme, pels favors rebuts.

Venc nina inflable Madonna amb vibrador a la boca. 215643. POC USADA!!! Regal de pegats i de goma d'enganxar.

Samaruc.

UNIVERSITAT
JAUME I

BP OIL